



การเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษา
ระหว่างสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ
สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์

นางสาวนพวรรณ จำนวนและคณะ

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ได้รับทุนอุดหนุนงบประมาณแผ่นดิน ปี 2556 จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์



การเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษา
ระหว่างสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ
สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์

นางสาวนพวรรณ จ्ञำนวนและคณะ

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ได้รับทุนอุดหนุนงบประมาณแผ่นดิน ปี 2556 จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	
สารบัญตาราง	
สารบัญภาพ	
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
3. ประโยชน์ที่ได้รับ	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
1. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา	5
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	20
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินการจัดการศึกษา	32
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
5. กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	47
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	49
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	50

บทที่ 4	ผลการวิจัย	51
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	51
	ตอนที่ 2 ผลการประเมินความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในด้านบริบท	52
	ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต	
	ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด	54
	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
บทที่ 5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	53
	1. สรุป	53
	2. อภิปรายผล	54
	3. ข้อเสนอแนะ	58
	บรรณานุกรม	59
	ภาคผนวก	60
	ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม	
	ประวัตินักวิจัย	

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	51
ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต	52
ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	54

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

45

นางสาวนพวรรณ จำนวนและคณะ. 2556. *การเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษา
ระหว่างสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาใน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์*. คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาใน
สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
และเพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน
คณะกรรมการสถานศึกษาและนักเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก โดยใช้
โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำแนกเป็น ทั้งนี้ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จะใช้กลุ่มตัวอย่างไม่ซ้ำกัน
คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนระดับการศึกษาปฐมวัย
ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 โดยแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จะสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
ให้ได้ช่วงชั้นละ 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ และ โรงเรียนใน
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เปิดสอนระดับการศึกษาปฐมวัย ช่วงชั้นที่ 1
ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 โดยแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จะสุ่มกลุ่มตัวอย่างให้ได้ช่วงชั้น
ละ 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3
ชนิด ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ

ผลการวิจัยพบว่า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถสรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในสังกัด
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและในสังกัดสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วน
ใหญ่เป็นนักเรียน รองลงมาเป็นครูผู้สอน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียน สรุปผลการวิจัยได้
ดังนี้ โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบริบท พบว่า สภาพที่ตั้งของ
โรงเรียนมีความปลอดภัยจากมลภาวะภายในและรอบบริเวณโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนให้ความ
ร่วมมือ ในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน และในชุมชนมีสถานที่สำคัญในชุมชนช่วยส่งเสริมการจัดการ

เรียนการสอน *ด้านปัจจัยเบื้องต้น* พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารส่งเสริมการผลิต/จัดหาสื่อการเรียนการสอน ห้องเรียนเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียน วัสดุ-ครุภัณฑ์เพียงพอต่อการเรียนการสอน และ มีการรายงานผลการใช้งบประมาณ *ด้านกระบวนการ* พบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุขบรรยากาศการเรียนรู้ สรุปว่า มุมประสบการณ์หลากหลายและเอื้อต่อการเรียนรู้ นักเรียนมีพัฒนาการตามวัย ชุมชนกับโรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และโรงเรียนเป็นแบบอย่างของชุมชน โรงเรียนร่วมกิจกรรมของชุมชน สำหรับ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น *ด้านบริบท* พบว่า สภาพที่ตั้งของโรงเรียน มีความปลอดภัยจากมลภาวะภายในและรอบบริเวณโรงเรียน ชุมชนให้ความช่วยเหลือด้านงบประมาณ ให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์เพื่อการศึกษา และแหล่งประกอบการช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน *ด้านปัจจัยเบื้องต้น* พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีอาคารเรียนเพียงพอ ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบ คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม มีการรายงานผลการใช้งบประมาณ และมีการกำหนดผู้รับผิดชอบการตรวจสอบภายใน *ด้านกระบวนการ* พบว่า มีการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย พฤติกรรมการสอนของครูเอื้อต่อการเรียนรู้ นักเรียนรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน และโรงเรียนเป็นแหล่งบริการด้านต่างๆ ให้กับชุมชน

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น *ด้านบริบท* *ด้านปัจจัยเบื้องต้น* *ด้านกระบวนการ* และ *ด้านผลผลิต* ไม่ต่างกัน และในภาพรวมทุกด้านความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ต่างกัน

Miss.Nopawan jumnuan and team.2013. *A comparison of readiness in provision of education between the schools under the Basic Education Commission and under the local government*. Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University.

ABSTRACT

This study aims To evaluate the readiness of management of educational institutions under the Directorate of Basic Education . And schools under local administration .And to compare the availability of education between schools under the Basic Education Commission . And schools under local administration .

The population in this study is that the sample used in this study . Executive committee , teachers , schools and students . Which is obtained by simple random method raffle . The school is governed by a random in each group is learning to use a unique sample .The school is under the Office of the Basic Education Commission . That teaches early childhood education class range 1 to Tier 2 to Tier 3 and Tier 4 with each group learning are random samples to the floor 3 times the school is a small school , small and medium . and schools under local administration in Phetchabun. That teaches early childhood education class range 1 to Tier 2 to Tier 3 and Tier 4 with each group learning are random samples to the floor 3 times the school is a small school , small and medium . the tools used in this research are three types of questionnaires and interview surveys.

The results showed that the

This study The results can be summarized as follows.

Episode 1 status of the respondents found that respondents under the Basic Education Commission and local governments under the Jurisdiction . Most of the students Minor teachers .

Part 2 of the assessment and management of school education. The findings were as follows: Schools under the Office of Basic Education , the context reveals that the location of the school is free from pollution within and around the school . Parents and community cooperation. In the various activities of the school and the community has an important place in the community, help promote teaching and learning . The primary factors that teachers are able to provide the conditions for students to learn full potential. Administrators encourage and support the development of teaching and learning constantly. Management and promote the production / supply of teaching materials . Suitable for classroom teaching . The course is appropriate for learners Materials - durable enough teaching and reported the results of the budget. The process found that the learning experience to be able to fully enjoy everyday life and happy learning environment conducive to the conclusion that the range of experiences and learning. Age students with developmental Community schools have a good relationship with each other. School and community role model Schools participating in community activities

For schools under the local government context, they noted that the location of the school. Are free from pollution within and around the school . Community assistance budget Material assistance Equipment for educational purposes And operators to help promote teaching and learning . The primary factors that teachers are able to provide the conditions for students to learn full potential executive decisions rationally. There are enough buildings Curriculum implementation process systematically. Computers for teaching adequately. Budget appropriately The report of the budget. And are responsible for internal audit. Process that presents a holistic

child development through play and age-appropriate activities . Behavior of teachers conducive to learning. Students love the natural environment, culture and Thailand . Parents and the community to cooperate on various activities of the school and the school is a source of various services to the community.

Episode 3 : Performance comparison of the availability of educational management of schools under the Office of Basic Education and the schools under the local government context, the above factors . The process and product are the same , and in all aspects of education and the schools under the Office of Basic Education and the schools under local administration as well.

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญที่ได้
กรุณาตรวจสอบ แก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้ตรงตามเนื้อหา ถูกต้อง สมบูรณ์ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ
และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบคุณเครือข่ายของผู้วิจัยที่คอยสนับสนุน เสียสละ และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยเสมอตลอด
ระยะเวลาในการทำวิจัยและขอบคุณเพื่อนอาจารย์ สาขาวิชาพลศึกษาทุกคน ที่คอยเป็นกำลังใจและให้
ความช่วยเหลือตลอดมา ส่งผลให้ผู้วิจัยต่อสู้จนวิจัยสำเร็จเรียบร้อย

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องสักการะต่อบุพการี ผู้มีพระคุณ
และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยโดยทั่วกัน

นางสาวนพวรรณ จำนวน

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนามนุษย์ตลอดช่วงชีวิต ซึ่งปัจจุบันระบบการศึกษาไทยได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ (การศึกษาระดับปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษา) การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ดังปรากฏไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยทุกระบบการศึกษายึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้ มุ่งหวังว่าการศึกษจะสามารถพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม เป็นผู้มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) ความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น จำเป็นต้องดำเนินการในหลากหลายด้านไปพร้อมกันหนึ่งนั้น คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยประเด็นสำคัญๆ คือ การปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับและประเภทการศึกษา ซึ่งการบรรลุผลนี้อยู่บนเงื่อนไขว่า ทุกหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดัน เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังที่ตั้งเป้าหมายไว้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553)

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดหลักการจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้ในระดับใดระดับหนึ่งตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระทรวงมีหน้าที่ในการประสานส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐาน รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งการร่วมบริจาคทรัพย์สิน

และทรัพยากรอื่น แก่สถานศึกษาได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็น เพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ เกิดประสิทธิภาพ และสามารถจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553)

การถ่ายโอนการจัดการศึกษาให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการดำเนินการมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2549 เป็นต้นมา ปัจจุบันมีโรงเรียนที่ถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว 454 โรง โดยมีโรงเรียนที่ถ่ายโอนในแต่ละปีตั้งแต่ปี 2549 - 2552 จำนวน 294 20 79 และ 61 โรง ตามลำดับแต่ก็ยังคงมีความล่าช้าและความไม่ชัดเจนในการถ่ายโอนสถานศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) สภาพการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดการศึกษาในระบบ ในเชิงปริมาณ มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จากเดิม 146 แห่งในปี 2548 เป็น 333 แห่งในปี 2551 ซึ่งเพิ่มขึ้น 187 แห่ง และมีโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,481 โรง โดยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปีจากปี 2548 ที่มีสถานศึกษาเพียง 955 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.7 ของสถานศึกษาทั้งหมดของประเทศ โดยสถานศึกษาส่วนใหญ่เปิดสอนในระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษามากที่สุด รวมทั้งได้ขยายการสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ตามความพร้อมของแต่ละท้องถิ่น

ในเชิงคุณภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินการส่งเสริมการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก ทำให้สถานศึกษามีคุณภาพระดับดี สูงกว่าภาพรวมทั้งประเทศ และได้ส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดเข้ารับการทดสอบระดับชาติทั้งในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 โดยสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครมีผลการทดสอบในทุกรายวิชาสูงกว่าภาพรวมทั้งประเทศ ขณะที่สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีผลการทดสอบในทุกรายวิชาต่ำกว่าสถานศึกษาในทุกสังกัด ส่วนผลการทดสอบ O-NET ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีผลการทดสอบในรายวิชาคณิตศาสตร์และสังคมสูงกว่าภาพรวม ขณะที่สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครมีผลการทดสอบรายวิชาส่วนใหญ่ต่ำกว่าภาพรวมของประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) อย่างไรก็ตาม เป็นที่สังเกตว่าสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ยังมีจำนวนน้อย และยังมีประสิทธิภาพการจัดการศึกษาในระดับนี้ไม่มาก

ในขณะที่ สรุปผลการดำเนินงาน 9 ปี ของการปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ.2542-2551) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) พบว่าหลายเรื่องประสบผลสำเร็จ เช่น การปรับโครงสร้างหน่วยงานให้มีเอกภาพยิ่งขึ้น มีการจัดระเบียบบริหารราชการแบบเขตพื้นที่การศึกษา และมีการจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ยังมีอีกหลายเรื่องที่มีปัญหาที่ต้องเร่งพัฒนาปรับปรุง และต่อยอด ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีสถานศึกษาจำนวนมากไม่ได้มาตรฐาน ตามเกณฑ์ประเมิน

ของ สมศ. จากการประเมินรอบแรกถึงร้อยละ 65 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552: 4-5) โดยโรงเรียนที่ได้ผลการประเมินระดับดีในด้านผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง มีเพียงร้อยละ 10.4 ด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีเพียงร้อยละ 11.4 และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีเพียงร้อยละ 24 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552: 3) ส่วนผลการประเมินภายนอกของ สมศ. รอบสอง ปี 2548-2551 พบว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 22,425 แห่ง มีร้อยละ 79.7 ที่ได้มาตรฐาน และร้อยละ 20.3 ที่ต้องได้รับการพัฒนา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อย่างไรก็ตาม จากการรายงานผลการติดตามการศึกษาของท้องถิ่น พ.ศ.2551 ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553) เสนอแนะว่า

1. ควรส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทในการจัดการศึกษาและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด โดยให้มีการดำเนินงานเพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป ตามสภาพความพร้อมและความเหมาะสม โดยมีจำนวนที่เหมาะสม ไม่มากเกินไป เพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง และให้การสนับสนุนได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งจัดให้มีกลไกในการติดตามดูแลโรงเรียนที่ถ่ายโอนให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งค่อนข้างมีความพร้อมในการจัดการศึกษามากกว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่วนมากตั้งอยู่ในเขตเมือง แต่กลับมีผลการทดสอบด้านวิชาการในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 น้อยกว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงควรเร่งพัฒนาคุณภาพของครู และบุคลากรทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

จากการข้อมูลผลการประเมินการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา และรายงานผลการติดตามการศึกษาของท้องถิ่น สะท้อนให้เห็นว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จึงทำให้คณะผู้วิจัย มีความสนใจที่จะประเมิน และเปรียบเทียบความพร้อม ในการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาการจัดการศึกษา และเป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีศักยภาพสูงสุด

สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ
2. สถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษา
3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้แนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษา
4. คณะครุศาสตร์ ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเอกสารการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้การสอน เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษา และเผยแพร่ความรู้ให้กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะผู้วิจัยได้ศึกษาถึงแนวคิดงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการค้นคว้าเอกสาร ตำรา วิชาการต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการวิจัยโดยนำเสนอสาระสำคัญตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินการจัดการศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา

1.1 ความหมายของการปฏิรูปการศึกษา

นักวิชาการทางการศึกษาได้ให้ความหมายของการปฏิรูปการศึกษาไว้หลายท่าน ดังนี้ คือ พระธรรมปิฎก (2539: 28, 312) ให้ความหมายว่า การปฏิรูปการศึกษามีความหมาย 2 อย่าง คือ

1. ทำให้กลับเข้าสู่รูปเดิม เพราะคำว่าปฏิรูปก็คือ กลับไปเป็นอย่างเก่า หรือกลับเข้าสู่ส่วนรูป ก็คือรูปแบบ ปรับปรุง ปรับให้เข้าที่ เช่นว่า การจะขึ้นคาร์ถไฟ ก็ทำให้เข้าที่ ให้ถูกต้อง
2. ทำให้เหมาะสม หมายความว่า ทำให้เหมาะสมกับสภาพที่เป็นอยู่

การปฏิรูปใน 2 ความหมายนี้ ก็คือ การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงในส่วนนั้นๆ ของระบบการศึกษา โดยเชื่อว่ามีปฏิรูปในส่วนที่เป็นสาเหตุของการปฏิรูปที่ด้อยคุณภาพ ของผลลัพธ์ในระบบการศึกษาแล้วในที่สุดก็มีการปฏิรูประบบการศึกษาทั้งหมด

อุทัย ดุลยเกษม (2539: 75) อธิบายความหมายของการปฏิรูปการศึกษาว่า คือการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนในส่วนนั้นๆ ของระบบการศึกษา โดยเชื่อว่ามีปฏิรูปในส่วนที่เป็นสาเหตุที่ด้อยคุณภาพของผลลัพธ์ในระบบการศึกษาทั้งหมดแล้ว หลังจากการปฏิรูปในส่วนต่างๆ แล้วจะเกิดประสิทธิภาพในการสร้างผลลัพธ์ของการศึกษาที่สังคมพึงประสงค์ การปฏิรูปการศึกษาหรือปฏิรูประบบการศึกษา จะมีผล

ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจและระบบสังคม วัฒนธรรม โดยมีความคาดหวังว่าระบบการศึกษาจะทำหน้าที่ขัดเกลาสังคม

กมล สุดประเสริฐ (2540: 75) กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษา คือการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้คุณภาพที่ดี การปฏิรูปการศึกษาที่ไม่สำเร็จย่อมแสดงถึงความเสื่อมในอนาคตแห่งสังคมนั้น

รุ่ง แก้วแดง (2540: บทนำ) กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษาควรจะใช้คำว่า การปฏิวัติทางการศึกษา เพราะเป็นการปรับรื้อระบบการศึกษา เป็นการพิจารณาทบทวนสภาพการจัดการศึกษาตั้งแต่รากฐานและออกแบบใหม่ให้ได้กระบวนการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2542: คำนำ) กล่าวว่า การปฏิรูปการศึกษาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทั้งในเชิงความคิด ความเชื่อ และการปฏิบัติ ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมความร่วมมือ และภาวะการเป็นผู้นำในการดำเนินงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่องซึ่งจำเป็นต้องสร้างแนวร่วม สร้างความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติให้บุคลากรทุกระดับที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

วิชัย ต้นศิริ (2542: 11) ให้ความหมายของการปฏิรูปการศึกษาว่า คือการเปลี่ยนแปลงที่ค่อนข้างยาวนานใหญ่ เป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ แต่เปลี่ยนแปลงอย่างเป็นขั้นตอน ทำให้ไม่เกิดความรุนแรง หรือกระทบในทางเสียหายน้อยที่สุด เป็นวิถีทางของอารยชน เหมาะสมกับสังคมประชาธิปไตย ที่ยึดหลักการเปลี่ยนแปลง โดยปราศจากการใช้พลังกำลังและความรุนแรง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การปฏิรูปการศึกษา หมายถึง กระบวนการปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษาอย่างเป็นขั้นตอนโดยได้รับความร่วมมือจากทุกส่วนของสังคมเพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาได้เหมาะสม และมีคุณภาพ สามารถพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ ได้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง และก้าวทันยุคโลกาภิวัตน์

1.2 จุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษา

ประเวศ วะสี (2541: 61–62) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการปฏิรูปการศึกษาไว้ มีวัตถุประสงค์ 5 ประการ คือ

1. เป็นการศึกษาสำหรับคนทั้งหมด (education for all) อย่างทั่วถึง ยึดหยุ่น หลากหลาย เหมาะสมกับคนทุกกลุ่มในสังคม
2. ให้ทุกส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (all for education)

3. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ให้มีกระบวนการเรียนรู้ที่ง่าย สนุก และพัฒนาได้เต็มตาม ศักยภาพของคนเป็นมนุษย์ สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การเมือง และสุขภาพ เป็นต้น

4. สร้างระบบส่งเสริมวิชาชีพครู

5. ปฏิรูประบบบริหารจัดการให้มีความสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพในการจัดการและ ตรวจสอบให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2538: 17) ระบุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาว่า การปฏิรูปการศึกษามีเป้าหมายให้เด็กและเยาวชนสำเร็จการศึกษาอย่างมีคุณภาพสูง เต็มศักยภาพของทุกคน สามารถช่วยพัฒนาสังคมอย่างสร้างสรรค์ ทั้งในประเทศและระดับโลก รวมทั้งเป็นผู้สามารถตัดสินใจ ได้อย่างมีเหตุผล เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ปรับตัวได้ทันต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ทวี เปียประเสริฐ (2547: 7) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาว่า การปฏิรูปการศึกษา มีเป้าหมายเพื่อยกระดับและพัฒนาการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของสังคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์

กล่าวโดยสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษา คือ เพื่อให้ประชาชนทุกคน มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ สร้างระบบส่งเสริมวิชาชีพครูและปฏิรูประบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาการศึกษา ได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

1.3 นโยบายการปฏิรูปการศึกษา

นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบันประมวลได้จากกฎหมายการศึกษาที่สำคัญ ดังนี้

1.3.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนทางด้านการศึกษามีอยู่ 3 มาตรา คือมาตรา 43 81 และ 289 ดังนี้

มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า สิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพ และเอกชนภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษา อบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรม ให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความ

เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้ และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุน การค้นคว้าวิจัยใน ศิลปะวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

มาตรา 289 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพ ตามความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐแต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา 43 และมาตรา 81 ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่นตามวรรค 2 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องคำนึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

กล่าวโดยสรุปได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ใน 3 มาตรา ที่เกี่ยวกับการศึกษานั้นได้กำหนดให้บุคคลได้มีสิทธิเสมอภาคกันในการได้รับการศึกษา ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายซึ่งรัฐเป็นผู้จัดให้ทั่วถึง โดยองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น และเอกชนมีส่วนร่วมและให้มีการปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม มีการพัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น

1.3.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุง 2545)

1) ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

1. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
2. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

1. มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
2. มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์การปกครองส่วน

ท้องถิ่น

3. มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทุก

ระดับและประเภทการศึกษา

4. มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5. ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

6. การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

2) แนวการจัดการศึกษา

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

4. ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทย อย่างถูกต้อง

5. ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันถึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อ การเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้ การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ กับ บิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

3) มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึง ความ มุ่งหมายและหลักการ และ แนวการจัดการศึกษาในและระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอก

ของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่ การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

4) ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง รัฐพึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ

มาตรา 53 ให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ในกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา

ให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด การจัดให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ในการออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ความในวรรคสองไม่ใช้บังคับแก่บุคลากรทางการศึกษาที่จัดการศึกษาตามอัธยาศัย สถานศึกษาตามมาตรา 18 (3) ผู้บริหารการศึกษาระดับเหนือเขตพื้นที่การศึกษา และวิทยาการพิเศษทางการศึกษา

ความในมาตรานี้ไม่ใช้บังคับแก่คณาจารย์ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาในระดับอุดมศึกษาระดับปริญญา

5) เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

มาตรา 64 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ โดยเปิดให้มีการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

มาตรา 66 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

กล่าวโดยสรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึงการกำหนดรายละเอียดของการจัดการศึกษาว่าใครมีบทบาทอย่างน้อยเพียงใด ซึ่งจะก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาของไทยเป็นอย่างมาก และส่งผลต่อการจัดระบบโครงสร้างการบริหารการศึกษา การบริหารจัดการ หลักสูตร การเรียนการสอน การพัฒนาครู คณาจารย์และองค์การวิชาชีพ

1.3.4 แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545 – 2559)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินการจัดทำ “แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ” ซึ่งเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “แผนการศึกษาแห่งชาติ” ขึ้นเป็นแผนยุทธศาสตร์ เพื่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาที่สอดคล้องต้องกันทั้งประเทศตั้งแต่ พ.ศ.2545 – 2559 อย่างบูรณาการ คุณภาพชีวิตในทุกๆ ด้านโดยอยู่บนพื้นฐานของปรัชญาหลัก แนวคิด และเจตนารมณ์ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เป็นแผนบูรณาการแบบองค์รวม พัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และพัฒนาสังคมให้เข้มแข็งและมีคุณภาพ ได้กำหนดวัตถุประสงค์และแนวนโยบายเพื่อดำเนินการไว้ในวัตถุประสงค์ 3 ข้อ และแนวนโยบาย 11 ประการ ดังนี้

1. การพัฒนาทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตให้มีโอกาสเข้าถึงการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมาย

1.1 เด็กปฐมวัยอายุ 0-5 ปี ทุกคนได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อม ทุกคนก่อนสู่ระบบการศึกษา

1.2 เด็กทุกคนจบการศึกษาภาคบังคับเก้าปี

1.3 คนไทยทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี

1.4 มีกำลังคนด้านอาชีวศึกษาระดับต่างๆ ที่มีคุณภาพและปริมาณเพียงพอกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ

1.5 มีการพัฒนาฝีมือแรงงานให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานในรูปแบบ และวิธีการที่หลากหลาย

1.6 ผู้สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี มีโอกาสได้รับการศึกษาระดับ อุดมศึกษาที่จัดในหลากหลายรูปแบบ

1.7 มีการจัดบริการการศึกษาในรูปแบบ และวิธีการต่างๆ ทั้งที่เป็นการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย จากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างหลากหลาย เพื่อเพิ่มโอกาสและทางเลือกในการศึกษาของประชาชนทุกคน

2. การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ โดยมีเป้าหมาย

2.1 ผู้เรียนเป็นคนเก่งที่พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นคนดีและมีความสุข

2.2 ครูทุกคนได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ และความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูทุกคนได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

2.4 สถานศึกษาทุกแห่งมีการประกันคุณภาพการศึกษา

3. การปลูกฝังและเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระบบวิถีชีวิตที่ดีงาม โดยมีเป้าหมาย

3.1 มีการบูรณาการด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมทั้งในเนื้อหา กระบวนการ และกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

3.2 บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ทุกแห่งร่วมคิด และร่วมดำเนินงานเพื่อพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นผู้มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม รวมทั้งค่านิยมเชิงสุนทรียะภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามวิถีชีวิตที่ดีงาม

3.3 คนไทยส่วนใหญ่มีค่านิยมและพฤติกรรมที่เหมาะสมตามระบบวิถีชีวิตที่ดีงาม

4. การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพึ่งพาตนเอง และเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันในระดับนานาชาติ โดยมีเป้าหมาย

4.1 คนไทยทุกคนมีความรู้ ความคิดและความใฝ่รู้ทั้งในด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ควบคู่ไปกับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

4.2 ผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ในปริมาณที่สอดคล้องกับความต้องการและได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อประโยชน์ ต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ

4.3 ผู้สำเร็จการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีคุณภาพและมีสัดส่วนที่เทียบเท่ากับที่มีอยู่ในประเทศผู้นำในระดับนานาชาติ

4.4 บุคลากรที่ทำงานวิชาชีพด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพและความรู้ความสามารถอย่างจริงจังในสาขาของตน

4.5 ผลิตนักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สามารถทำการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างความรู้และการเรียนรู้และนวัตกรรมได้

5. การพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างเสริมความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของคน โดยมีเป้าหมาย

5.1 คนไทยทุกคน มีทักษะและกระบวนการในการคิด การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา มีความใฝ่รู้ และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องเต็มตามศักยภาพ

5.2 คนไทยทุกคน มีความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักรับผิดชอบชั่วดี มีระเบียบวินัย ประหยัด อุดม มีจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และมีสุขภาพแข็งแรง

5.3 คนไทยทุกคนมีโอกาส และทางเลือกที่จะเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอด ช่วงอายุ แต่ละวัยจากสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยรูปแบบ และวิธีการที่หลากหลาย มีคุณภาพ และยืดหยุ่นตามความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน

6. ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และการเรียนรู้ของตน และสังคมไทยโดยมีเป้าหมาย

6.1 เพิ่มสัดส่วนการสนับสนุนด้านการวิจัย และพัฒนาของประเทศจากภาครัฐไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.5 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเพิ่มขึ้นตามสมรรถนะ ทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ และความจำเป็นเร่งด่วนในการวิจัย และพัฒนาเฉพาะเรื่องโดยจัดระบบการจัดสรรงบประมาณอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

6.2 มีการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และมนุษยศาสตร์ ทั้งที่เป็นการวิจัยพื้นฐาน และการวิจัยที่มุ่งการประยุกต์ใช้ประโยชน์ ในบริบทของสังคมไทยมากขึ้น

6.3 มีบุคลากรเพื่อการวิจัย และพัฒนาที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพในอัตราที่ใกล้เคียงกับที่มีในประเทศผู้นำในระดับนานาชาติ

7. การสร้างสรรค์ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่ความรู้ และการเรียนรู้เพื่อสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้

7.1 มีการพัฒนาความรู้ และการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย

7.2 มีการใช้ความรู้เป็นพื้นฐานการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย

7.3 มีการใช้ความรู้เป็นฐานในการพัฒนาในทุกภาคการผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า และผลิตภัณฑ์ที่นำมาสู่รายได้ที่เพิ่มขึ้นของคนไทย

8. การส่งเสริม และสร้างสรรค์ทุนทางสังคม วัฒนธรรม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม บนฐานของศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย โดยมีเป้าหมาย

8.1 สถาบันในสังคมทุกสถาบันสามารถทำหน้าที่ เป็นภูมิคุ้มกันพัฒนาจิตใจ คุณภาพชีวิตที่ดีงาม และมีความสุขของตน และสังคมไทยได้ตลอดไป

8.2 มีการฟื้นฟู พัฒนา และสร้างสรรค์พฤติกรรมของคน และสิ่งแวดล้อมรอบตัวให้ เกิดความดีงาม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาจิตใจ แบะคุณภาพชีวิตที่ดีงาม และมีความสุขของคน และสังคมไทย

9. การจำกัด ลด ขจัดปัญหาทางโครงสร้างที่ก่อให้เกิด และหรือคงไว้ซึ่งความยากจน ขัดสน ด้วยทั้งโอกาส และศักดิ์ศรีของคน และสังคมไทย เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยมีเป้าหมาย

9.1 ประชากรในวัยเรียนโดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาส ซึ่งครอบคลุมถึงกลุ่มผู้ยากไร้ ผู้อยู่ห่างไกลที่เสียเปรียบ ผู้อยู่ในกลุ่มเสี่ยง ผู้พิการและทุพพลภาพ ทั้งที่อยู่ในเมือง และในชนบทมีโอกาสดำเนินการศึกษาขั้นพื้นฐานสิบสองปีในรูปแบบที่หลากหลายที่จัดอย่างมีคุณภาพ และทั่วถึง

9.2 ประชากรผู้ด้อยโอกาสทุกกลุ่มมีโอกาสในการเข้าถึง และได้รับการบริการทางการศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพที่จัดอย่างทั่วถึง และเป็นธรรม

9.3 มีการบริการ และจัดการศึกษาที่เป็นอิสระสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และชุมชนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

9.4 ประชาชน ชุมชน องค์กร ประชาคมมีความเข้มแข็งสามารถร่วมตัดสินใจ กำกับดูแล ตรวจสอบ ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมสาธารณะที่มีผลกระทบต่อชุมชน และท้องถิ่นโดยรวม

10. การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการพัฒนาประเทศโดยมีเป้าหมาย

10.1 มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพ และประสิทธิภาพของการศึกษาอย่างทั่วถึง และทัดเทียมกันทุกเขตพื้นที่การศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายอย่างมีระบบ

10.2 ประชาชนทุกคนเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และสามารถที่จะใช้เทคโนโลยีดังกล่าวในการเพิ่มพูนความรู้ และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขตามสมควร

11. การจัดระบบทรัพยากร และการลงทุนทางการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาคน และสังคมไทย โดยมีเป้าหมาย

11.1 ทุกส่วนของสังคมทั้งในประเทศ และต่างประเทศมีส่วนร่วมระดมทุนเพื่อการเรียนรู้ของคนไทยทุกคน

11.2 เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้าร่วมในการร่วมลงทุนจัดการด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมในระดับที่เอกชนมีศักยภาพในการจัดมากขึ้น

11.3 มีการจัดสรรทรัพยากรจากการร่วมลงทุนของทุกส่วนในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

1.4 หลักการของการปฏิรูปการศึกษา

ประเวศ วะสี (2541: 62-63) ได้กล่าวถึงหลักการปฏิรูปการศึกษาไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ปฏิรูปการศึกษาจากการเป็นระบบปิดที่เน้นการควบคุม ไปเป็นระบบเปิดที่สังคมมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางที่เน้นการส่งเสริมให้ออกงาน
2. ปฏิรูปจากการเป็นระบบที่ปรับตัวไม่ได้ (Non-adaptive System) ไปเป็นระบบที่ปรับตัวได้โดยมีการตรวจสอบที่เป็น Feedback loop
3. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการสอน และการท่องจำที่เรียนยากแต่ผลิตคนด้อยคุณภาพ ไปสู่การเรียนรู้ที่สนุกและพัฒนาคนให้เต็มตามศักยภาพของความเป็นมนุษย์
4. ปฏิรูปการเงิน เพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล และองค์กร

5. ปฏิรูปจากการปฏิบัติโดยใช้อำนาจ ไปเป็นการสร้างความรู้หนุ่่นการปฏิบัติ ทุก
ขั้นตอนเพื่อให้วัฏจักรแห่งการปฏิบัติด้วยปัญญาหนุ่่นไปตลอด

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2540: 63-64) ได้กล่าวถึงหลักการปฏิรูปที่เกี่ยวกับการปฏิรูปปรัชญา
ของการศึกษาเพื่อสร้างสรรค์คนให้มีความเข้าใจจุดประสงค์ของการศึกษา 3 ประการ คือ

1. การศึกษาเพื่ออัตตา เป็นการศึกษาเพื่อประโยชน์สูงสุดที่พึงได้แก่ตนเอง เพื่อใช้เป็น
เครื่องมือในการประกอบอาชีพ และเข้าถึงแก่นแท้ของปรัชญาการศึกษา ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตของผู้เรียน
ด้วย
 2. การศึกษาเพื่อชีวิต ยกระดับคุณภาพจิตใจ และปูพื้นฐานคุณธรรมแก่เยาวชน กระตุ้นให้
คนไทยทุกคนได้รับการสร้างให้เป็นคนที่สมบูรณ์แบบ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเข้าใจในความเป็นมนุษย์
อย่างถูกต้องร่วมกับผู้อื่น และรับค่านิยมที่ถูกต้อง อันมีประโยชน์ในการดำรงชีวิต
 3. การศึกษาเพื่อปวงประชา เพื่อใช้ความรู้ ความสามารถที่ได้จากการศึกษา มาช่วยสร้าง
ประโยชน์ให้แก่ชุมชน สังคม ไม่ได้เป็นผู้นำที่ต้องการเพียงอำนาจ ชื่อเสียง เกียรติยศเท่านั้น
- กล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักการของการปฏิรูปการศึกษา คือระบบการศึกษาที่เปิดกว้างสู่สังคม ให้
สังคมมีส่วนร่วมสนับสนุนและตรวจสอบได้ รวมทั้งกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างความรู้ ควบคู่การปฏิบัติอยู่บน
พื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้ เพื่อให้ได้รับความนิยมนที่ถูกต้อง เพื่อดำรงชีวิตตนเอง และช่วยสร้าง
ประโยชน์แก่ชุมชนและสังคมได้ในที่สุด

1.5 แนวทางการดำเนินงาน

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2540: 64-68) กล่าวถึงแนวทางในการดำเนินการปฏิรูป ใน
ลักษณะ 3 ประสาน ดังนี้

1. การปฏิรูปคนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คนที่ต้องได้รับการปฏิรูปแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ
ประเภทที่ 1 คนที่เกี่ยวข้องโดยตรงเกี่ยวกับการศึกษา เช่น ครู อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้เรียน พ่อ แม่ ผู้ปกครอง
ประเภทที่ 2 คนที่เกี่ยวข้องทางอ้อมกับการศึกษา เช่น สื่อมวลชน นักการเมือง ผู้นำองค์กร ผู้นำชุมชน
นักเขียน นักร้อง ผู้มีอำนาจทางเศรษฐกิจ
2. ปฏิรูประบบการศึกษา
 - 2.1 ปลุกฝังปรัชญา แนวคิดและค่านิยมที่ถูกต้อง
 - 2.2 ปฏิรูประบบการสอนให้คนคิด วิเคราะห์ และประยุกต์ใช้เป็น
 - 2.3 ปฏิรูปการสอนโดยเป็นต้นแบบ หรือแบบอย่างให้นักศึกษากระทำตาม

2.4 ปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาที่มีความสมดุลระหว่างความเป็นท้องถิ่น พร้อมๆ กับความเป็นสากล

2.5 ปฏิรูประบบการศึกษาที่มีความสมดุลระหว่างการศึกษาเชิงทฤษฎี กับความสอดคล้องในชีวิตจริง

2.6 การปฏิรูประบบการกระจายโอกาสให้ครอบคลุม

2.7 ระบบการเรียนการสอนที่เน้นสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทย

2.8 เปิดเสรีให้เอกชนเข้ามาบริหารจัดการด้านการศึกษา

2.9 มีลักษณะเป็นพลวัต สามารถเปลี่ยนแปลงและปรับตัวได้รวดเร็ว

2.10 การวางแผนจัดการศึกษา ให้มีส่วนสนับสนุนการพัฒนาในด้านต่างๆ

2.11 รูปแบบการจัดการศึกษา จัดหลักสูตร การเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะความสามารถ

2.12 ปฏิรูปครบ 3 ด้าน คือ ความรู้ คุณลักษณะชีวิต และทักษะ

3. ปฏิรูปบริบทแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา หมายถึงการปฏิรูปสภาพแวดล้อมที่สามารถส่งผลกระทบเกี่ยวกับการศึกษา ทั้งในแง่ของการส่งเสริม สนับสนุน หรือเป็นอุปสรรค สภาพแวดล้อมเหล่านั้น ได้แก่ บริบทครอบครัว การเมือง ภาคราชการ ภาคเอกชน สื่อต่างๆ ในสังคม สังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นต้น

ประเทศ รัสเซีย (2541: 64 – 79) ได้เสนอแนวทางการปฏิรูปการศึกษาไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. ออกกฎหมายรับรองการกระจายสิทธิการจัดการศึกษาไปสู่สังคมโดยทั่วถึง เพื่อให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน วัด องค์กรปฏิบัติทั้งของรัฐ และเอกชน มีสิทธิในการจัดการศึกษา สังคมทั้งมวลมีส่วนร่วมในการศึกษา (All for Education) เพื่อให้มีการศึกษาที่เพียงพอ หลากหลาย เข้าถึงโดยคนทุกกลุ่ม มีความคิดริเริ่ม หรือนวัตกรรมงอกงามทั่วไป

2. ออกกฎหมายปรับบทบาท กระทรวง ทบวง กรม และโรงเรียนเสียใหม่ จากการใช้อำนาจสั่งการโรงเรียนไปทำงานตามนโยบาย ปรับมาเป็นให้โรงเรียนมีอิสระที่จะคิดเอง ทำเอง มีความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น ให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคล และมีคณะกรรมการโรงเรียนที่มีกรรมการ ที่เหมาะสม ซึ่งรวมถึงผู้นำชุมชนท้องถิ่น พระ ภาครฐกิจ ข้าราชการ ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยประธานไม่ควรเป็นข้าราชการ ทั้งนี้ ความเป็นนิติบุคคล จะทำให้สามารถคิดเอง ทำเอง เก็บเงินเอง ใช้งบ และจะ ทำให้โรงเรียนเข้มแข็งขึ้นโดยรวดเร็ว

3. ออกกฎหมายมาตรฐานและประเมินการศึกษา มีการจัดตั้งสำนักมาตรฐาน และ ประเมินการศึกษาแห่งชาติ เป็นองค์กรอิสระ มีการใช้งบประมาณที่คล่องตัว สามารถจัดการให้มีการร่วมมือ ศึกษาวิจัย พัฒนามาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสร้างผู้ประเมินการศึกษา มีการบัญญัติโดยกฎหมาย ว่าสถาบันการศึกษาทุกแห่งทั้งของรัฐและเอกชน จะต้องถูกประเมินผลของการประเมินจะนำไปสู่แรงจูงใจ และการบริหารจัดการให้มีการปรับปรุงคุณภาพ ให้ดียิ่งๆ ขึ้น

4. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยมุ่งการเรียนรู้ที่เอาผู้เรียนเป็นตัวตั้ง และเรียน จาก สถานการณ์จริง จากธรรมชาติแวดล้อม ชุมชน การทำงาน การประกอบอาชีพ การช่วยเหลือผู้อื่น สื่อ ข้อมูลข่าวสาร ฝึกการทำงานรวมกลุ่ม สร้างความเป็นชุมชน ฝึกเรื่องการจัดการ และฝึกทักษะชีวิต เพื่อให้ สามารถเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ โดยผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัด และความชอบส่วนบุคคล ด้วยวิธีสังเกต บันทึก แล้วนำเสนอ อภิปราย ตั้งคำถาม ค้นหาคำตอบ

5. สร้างสถาบันสื่อเพื่อการศึกษา ออกกฎหมายตั้งสถาบันสื่อเพื่อการศึกษาเป็นองค์กรของรัฐ ที่เป็นอิสระมีงบประมาณที่คล่องตัว ลงทุนสร้างเครือข่าย สารสนเทศเพื่อประโยชน์ ของการเรียนรู้ และ ส่งเสริมให้มีการผลิตโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน ช่วยให้การเรียนรู้ง่ายขึ้น สนุก ประหยัดเวลา ครูและนักเรียนสามารถเรียนรู้ไปด้วยกันได้

6. พัฒนาระบบส่งเสริมวิชาชีพครู โดยปรับบทบาทของกระทรวงทบวง กรม และ โรงเรียน ให้โรงเรียนเป็นอิสระ จะทำให้ครูมีอิสระและศักดิ์ศรีมากขึ้น ปรับให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคล มี ความสัมพันธ์กับชุมชน ท้องถิ่น ปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษา ทำให้ครูมีรายได้เพิ่มขึ้น ปรับกฎหมายครู สภา ให้ครูสภาเป็นสภาของครูจริงๆ สามารถดำเนินการผดุงเกียรติส่งเสริมการพัฒนาครู ดูแลเรื่องจริยธรรม และสวัสดิการ ออกกฎหมาย ตั้งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครู เป็นองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ ทำงานนโยบาย แผน และประสานงาน ส่งเสริมวิชาชีพครู อย่างเป็นระบบ

7. ปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษาโดยใช้เงินงบประมาณไปที่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถ เลือกโรงเรียนได้ หรือโรงเรียนได้รับงบประมาณส่วนหนึ่งจากชุมชน หรือโรงเรียนได้รับงบประมาณส่วนหนึ่ง เป็นงบอุดหนุนการวิจัยการเรียนรู้

8. สร้างระบบวิจัยการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการตั้งสถาบันวิจัยระบบการศึกษา เป็น องค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ ทำหน้าที่ส่งเสริม และสนับสนุนการวิจัยระบบการศึกษา เพื่อการพัฒนาระบบ การศึกษา ให้สามารถทำภารกิจได้อย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพสูงขึ้น รวมทั้ง ตั้งกองทุนวิจัย การศึกษา เพื่อสนับสนุนการวิจัย และพัฒนาในทุกองค์ประกอบของระบบและกระบวนการเพื่อให้ระบบ การศึกษามีฐานอยู่ในความจริง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า แนวทางในการปฏิรูปการศึกษา คือ การจัดรูปแบบของหลักสูตร และการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับลักษณะความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน จัดบริบทแวดล้อมที่สามารถส่งผลกระทบเกี่ยวกับการศึกษา ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้โดยปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง และสอนให้คิดวิเคราะห์และประยุกต์ใช้เป็น มีการกระจายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุม เน้นความเป็นไทยเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามามีบทบาทจัดการด้านการศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.1 ความหมายการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2545 ระบุว่า การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีระยะเวลาไม่น้อยกว่า 12 ปี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542: 4) กล่าวว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาแบบในระบบ ซึ่งจัดไม่น้อยกว่า 12 ปี ก่อนระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน และศูนย์การเรียนรู้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาในระบบ ซึ่งจัดไม่น้อยกว่า 12 ปี ก่อนระดับอุดมศึกษา

2.1.2 แนวคิดการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวคิดในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแนวคิดให้จัดการศึกษาที่เป็นการบูรณาการ ทั้งด้านกระบวนการจัดการศึกษา และด้านบุคลากร มีความหลากหลาย เปิดกว้างทางความคิด วิธีการ คำนึงถึงความแตกต่างของสถานศึกษา ท้องถิ่น และผู้เรียน มีการนำทรัพยากรต่างๆ และเทคโนโลยีมาใช้อย่างคุ้มค่าเหมาะสม และการประสานสัมพันธ์ในการมีส่วนร่วมของประชาชนมุ่งเน้นคุณภาพและผลิตผล คือผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถ ควบคู่กับคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นไทย และรู้หลักของสากลเพื่อช่วยพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เข้มแข็ง มีคุณภาพ เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง

2.1.3 หลักการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545 กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาแห่งชาติ ตามมาตรา 8 และการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาตามมาตรา 9 ซึ่งมีหลักการดังนี้

1. ทุกคนมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองท้องถิ่น
4. มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทุก

ระดับ

5. มีมาตรฐานวิชาชีพครูและส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู
6. ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา
7. จัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามหลักการการศึกษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ (2543: 10) ได้สรุปถึงลักษณะการจัดการเรียนรู้ในสาระ ของ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้คือ

1. จัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน
2. ให้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์และฝึกนิสัยรักการอ่าน
3. จัดให้มีทักษะกระบวนการ และการจัดการ
4. ผสมผสานเนื้อหาสาระต่างๆ อย่างสมดุล
5. ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้ และรอบรู้
6. จัดให้มีการเรียนรู้ทุกเวลา ทุกสถานที่ และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการ

เรียนรู้

7. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การร่วมกิจกรรม แฟ้มสะสมงาน การทดสอบ การสัมภาษณ์ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานยึดความเสมอภาค การมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และระบบประกันคุณภาพการศึกษา กำหนดมาตรฐานวิชาชีพครู และระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

2.1.4 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบัน

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับพุทธศักราช 2545 มีดังนี้

1. สิทธิในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย
2. การบังคับเข้าเรียน และการจัดแบบให้เปล่า บุคคลมีหน้าที่รับการศึกษาอบรม ทั้งนี้ การเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานรัฐจะไม่เก็บค่าใช้จ่าย
3. การเข้ารับการศึกษาขั้นพื้นฐานของเด็กที่มีความบกพร่อง ให้กระทรวงศึกษา- ธิการ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาจัดการศึกษาเป็นพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง ด้วยรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมเพื่อประโยชน์ และความเสมอภาคในการได้รับการศึกษา
4. การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอบรมตามความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ แต่ต้องไม่ขัดต่อมาตรา 43 และ 81 ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ
5. รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 4 ช่วงชั้น
 - ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3
 - ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6
 - ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3
 - ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6
6. การจัดการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีการกำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะ หรือค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม ของผู้เรียนเป็น 8 กลุ่มดังนี้ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ มีการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ตลอดจนการประเมินภายนอก ทั้งนี้ เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และสภาพความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน แก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งใน และนอกสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการจัดการศึกษาด้วยรูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมสำหรับเด็ก มีการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งเป็น 4 ช่วงชั้น ช่วงชั้นละ 3 ปี โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้สามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ มีการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยมีการกำหนดสาระการเรียนรู้ซึ่งประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะ หรือค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม ของผู้เรียน มีการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2.1 การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2549: 1-11)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะ (Public service) ให้แก่ประชาชนโดยเฉพาะการบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่มีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับประชาชนในเขตบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ บริการสาธารณะด้านการศึกษา เป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ โดยมีการกำหนดภารกิจการจัดการศึกษาไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

2.2.2 ภารกิจการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1) วิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษาท้องถิ่น

จัดการศึกษาทุกระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของคนไทยในท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะที่สามารถบูรณาการวิถีชีวิตให้อยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์และมีความสุขที่ยั่งยืน สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศและนานาชาติ

2) พันธกิจ กำหนดไว้ดังนี้

เนื่องจากการจัดการศึกษา มีขอบเขตภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การสนับสนุนการจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ รวมทั้งการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย และภารกิจด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสร้างความ

เข้มแข็งทางสังคมให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ในช่วงระยะเวลา 3 ปี ข้างหน้าต่อไปนี้จะได้บูรณาการและกำหนดพันธกิจการดำเนินการเพื่อตอบสนองวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาข้างต้นตามกลุ่มเป้าหมาย แผนการจัดสรรงบประมาณและประเภทลักษณะของภารกิจที่ต้องดำเนินการในช่วงระยะเวลาดังกล่าว โดยให้สอดคล้องกับนโยบายและภารกิจจัดการศึกษา พ.ศ. 2545 - 2549 รวม 7 ด้าน คือ

1. พันธกิจที่ 1 ด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความพร้อมแก่เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความพร้อมพัฒนาทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา อย่างเหมาะสมตามวัยเต็มตามศักยภาพและมาตรฐานการศึกษาและพร้อมเข้ารับการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานต่อไป

2. พันธกิจที่ 2 ด้านปฐมวัย

จัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัย มีพัฒนาการด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรมที่พึงประสงค์ อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างปกติสุข ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

3. พันธกิจที่ 3 ด้านการศึกษาภาคบังคับ

จัดการศึกษาภาคบังคับอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

4. พันธกิจที่ 4 ด้านการศึกษาช่วงชั้นที่ 4 และอาชีวศึกษา

จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาคน อาชีพ สังคมตามมาตรฐานการศึกษา เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ระดับประเทศและนานาชาติ

5. พันธกิจที่ 5 ด้านการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย

จัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ให้ท้องถิ่นเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ก้าวทันเทคโนโลยีมีเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งสู่คุณภาพชีวิตที่ดี

6. พันธกิจที่ 6 ด้านส่งเสริมการกีฬา นันทนาการ

ส่งเสริมสนับสนุนการกีฬา นันทนาการ กิจกรรมเด็ก เยาวชนและประชาชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม

7. พันธกิจที่ 7 ด้านส่งเสริมสนับสนุน อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิ

ปัญญาท้องถิ่น

ส่งเสริมสนับสนุน อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของท้องถิ่น เกิดความสมานฉันท์อยู่ร่วมกันในสังคม อย่างมีความสุขและยั่งยืน

2.2.3 แผนนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545 – 2559

แผนนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545 – 2559 มีดังนี้
(กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2549: 2-16)

1) วิสัยทัศน์ กำหนดไว้ดังนี้

จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพคนในท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะ ที่สามารถบูรณาการวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคมและประเทศชาติ ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

2) ภารกิจการจัดการศึกษาท้องถิ่น กำหนดไว้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึงก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เต็มตามศักยภาพและมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาและวางรากฐานชีวิตการเตรียมความพร้อมของเด็ก ทั้งทางร่างกายจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคม ให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้สามารถค้นพบความต้องการ ความสนใจ ความถนัด ของตนเองด้านวิชาการ วิชาชีพ ความสามารถในการประกอบอาชีพ และทักษะทางสังคม โดยให้ผู้เรียน มีความรู้คู่คุณธรรมและมีความสำนึกในความเป็นไทย

3. การจัดบริการให้ความรู้ด้านอาชีพ เป็นการจัดบริการและหรือส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพแก่ประชาชน รวมทั้งการรวมกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

4. การจัดการส่งเสริมกีฬา นันทนาการและกิจกรรมเด็กเยาวชน เป็นการจัด และส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานด้านการกีฬา นันทนาการ กิจกรรมเด็กและเยาวชนแก่เด็ก และเยาวชน ประชาชนทั่วไปอย่างหลากหลาย

5. การดำเนินงานด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นการดำเนินงานด้านกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เน้นเอกลักษณ์ความเป็นไทยและท้องถิ่น

3) วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาท้องถิ่น กำหนดไว้ดังนี้

1. เพื่อให้เด็กปฐมวัย ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อม ทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อให้เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุมหลักสูตรอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน
3. เพื่อพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ เป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐ กำหนด และตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยมุ่งพัฒนาให้เกิดความสมดุลทั้งทางด้านปัญญา จิตใจ ร่างกาย สังคม ระดับความคิด ค่านิยม และพฤติกรรม ซึ่งเน้นวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. เพื่อให้การจัดการศึกษาของท้องถิ่น ดำเนินตามความต้องการและคำนึงถึง การมีส่วนร่วม การสนับสนุนของบุคคล ครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และประชาชนในท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาทุกระดับตามศักยภาพและความสามารถของท้องถิ่น
5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้ออกกำลังกาย และฝึกฝนกีฬา ร่วมกิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมพัฒนาเยาวชน เพื่อพัฒนาให้เป็นคนที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม โดยมีความตระหนักในคุณค่าของการกีฬานันทนาการ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เด็ก เยาวชน ไปในแนวทางที่ถูกต้อง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
6. เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการสร้างและพัฒนาอาชีพเพื่อคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ขาดโอกาส ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการทุพพลภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริม สนับสนุนการประกอบอาชีพให้มีงานทำ ไม่เป็นภาระแก่สังคม
7. เพื่อบำรุงการศาสนาและอนุรักษ์ บำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย

4) นโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545 – 2559

กำหนดไว้ดังนี้

1. นโยบายด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เร่งรัดจัด การศึกษา ให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการเข้ารับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า สิบสองปี ให้ได้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชนองค์กรชุมชน เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ในท้องถิ่น มีสิทธิและมี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. นโยบายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย จัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทาง การศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิ และมี ส่วนร่วมในการ จัดการศึกษาปฐมวัย

3. นโยบายด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา พัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน และ จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา

4. นโยบายด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา จัดระบบบริหารและการจัดการทาง การศึกษาให้สอดคล้องกับระบบการจัดการศึกษาของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยมีเอกภาพ ในเชิงนโยบาย มีความหลากหลายในการปฏิบัติ อีกทั้งมีความพร้อมในการดาเนินการจัดการศึกษา และ ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษา ให้ คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของเอกชนหรือรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชน ประกอบการพิจารณาด้วย

5. นโยบายด้านครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา วางแผนงานบุคคลเพื่อใช้ใน การประสานข้อมูลและเป็นข้อมูลในการนา เสนอพิจารณาสรรหาบุคลากร พร้อมทั้งมีการประเมินผลการ ปฏิบัติงานการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่ เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

6. นโยบายด้านหลักสูตร ให้สถานศึกษาจัดทำรายละเอียด สาระหลักสูตรแกนกลาง และ สาระหลักสูตรท้องถิ่นที่เน้นความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการ ตามความเหมาะสมของแต่ละ ระดับการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้สอดคล้อง กับสภาพปัญหาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของสังคมและชาติ โดย คำนึงถึงความเป็นมาทางประวัติศาสตร์

7. นโยบายด้านกระบวนการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมี จิตสำนึก ในความเป็นไทยและสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัด การศึกษาต้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มตามศักยภาพ ให้เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและส่งเสริม ให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

8. นโยบายด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ระดมทรัพยากร และการ ลงทุนเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งด้านงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สินในประเทศ จากรัฐ บุคคล องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น และ ต่างประเทศ มาใช้จัดการศึกษาและจัดสรรงบประมาณให้กับการศึกษา ในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อ การพัฒนาที่ยั่งยืน

9. นโยบายด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และ พัฒนาแบบเรียนเอกสารทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัด พัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีแรงจูงใจในการผลิตรวมถึงการพัฒนา และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตลอดจนการสื่อสารทุกแบบ สื่อตัวนำ และโครงสร้างพื้นฐานอื่น ที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปแบบอื่น

10. นโยบายด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเด็กเยาวชน ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานด้านการกีฬา นันทนาการ กิจกรรมเด็กเยาวชนรวมทั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุก รูปแบบบริการแก่เด็ก เยาวชน ประชาชนอย่างหลากหลาย เพียงพอ และมีประสิทธิภาพ

11. นโยบายด้านการส่งเสริมอาชีพ สนับสนุนส่งเสริมช่วยเหลือให้มีการประกอบอาชีพ อิสระ ที่ถูกต้องตามกฎหมาย จัดให้มีการรวมกลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนการระดมทุนและการ จัดการนาวิทยาการต่างๆมาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการประกอบอาชีพ การจัดการด้านการตลาดให้ได้ มาตรฐานและความเหมาะสม ตามสภาพท้องถิ่น

12. นโยบายด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น บำรุงรักษา ส่งเสริม และอนุรักษ์ สถาบันศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อ ให้ เกิดสังคมภูมิปัญญาแห่งการเรียนรู้ และสังคมที่เอื้ออาทรต่อกันสืบทอดวัฒนธรรมความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทยและท้องถิ่น

5) การนำแนวนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

จากแนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ. 2545-2559) ที่จัดทำขึ้นเป็นการจัดทำภายใต้กรอบแห่งบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติเฉพาะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภท เพื่อให้ครอบคลุมภารกิจทั้งหมด ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาภายใต้ความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงนำนโยบายที่เหมาะสมกับศักยภาพ ความต้อง การและความพร้อมไปปฏิบัติ โดยกระทรวงมหาดไทยได้เสนอแนะยุทธศาสตร์การนาแนวนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2549: 12)

1. แนวทางการดำเนินการจัดการศึกษา เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความพร้อมและศักยภาพเมื่อพิจารณาแนวทางการดำเนินงานรับผิดชอบการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาฯ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนฯ ท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ 2 แนวทางคือ

1.1 การดำเนินการจัดการศึกษาเอง โดยดำเนินการได้ 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 ดำเนินการจัดการศึกษาขึ้นเองภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรณีที่ 2 ดำเนินการรับถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาที่รัฐจะถ่ายโอนภารกิจการจัดการศึกษาของรัฐให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการศึกษา

สำหรับการดำเนินการทั้ง 2 กรณี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องผ่านการประเมินความพร้อมที่กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กำหนด และกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีหน้าที่ต้องดำเนินการช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสามารถจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

1.2 การดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมเป็นการดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ อุปกรณ์ทางการศึกษาทรัพย์สินอื่นๆ รวมทั้งการเสนอแนะ และร่วมพัฒนาการศึกษา

2. การพิจารณาความพร้อมในการจัดการศึกษา พิจารณาจากลักษณะและการแบ่งกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

2.1 ลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัด

การศึกษาอยู่แล้ว ดำเนินการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้แก่ประชาชนในความรับผิดชอบของท้องถิ่นอย่างทั่วถึงตามความต้องการของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ได้จัดการศึกษา ดำเนินการจัดบริการทางการศึกษา ให้แก่ประชาชนในความรับผิดชอบของท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามความเหมาะสม ความพร้อมและความต้องการของท้องถิ่น ทั้งนี้ ภายใต้การประเมินความพร้อม ตามเกณฑ์ที่กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมกำหนด

2.2 การแบ่งกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการกำหนดกรอบภารกิจการจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.2.1 กลุ่มความพร้อมสูง ควรดำเนินการภารกิจ

2.2.1.1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.1.2 การศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.1.3 การส่งเสริมอาชีพ /การศึกษานอกระบบ

2.2.1.4 กิจกรรมเด็ก เยาวชน การกีฬา นันทนาการ

2.2.1.5 บำรุงรักษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.2.2 กลุ่มความพร้อมปานกลาง ควรดำเนินการภารกิจ

2.2.2.1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน (การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา)

2.2.2.2 การส่งเสริมอาชีพ /การศึกษานอกระบบ

2.2.2.3 กิจกรรมเด็ก เยาวชน การกีฬา นันทนาการ

2.2.2.4 บำรุงรักษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.2.3 กลุ่มความพร้อมต่ำ ควรดำเนินการภารกิจ

2.2.3.1 การส่งเสริมอาชีพ /การศึกษานอกระบบ

2.2.3.2 กิจกรรมเด็ก เยาวชน การกีฬา นันทนาการ

2.2.3.3 บำรุงรักษาศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.2.3.4 ร่วมในการจัดการศึกษาของรัฐ

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจัดการศึกษาพิจารณาจาก

3.1 ความต้องการและข้อคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น

3.2 ความคิดเห็นของสภาท้องถิ่น

3.3 ข้อมูล ข้อเท็จจริง (จำนวนโรงเรียน จำนวนเด็ก สภาพที่ตั้ง ฯลฯ)

3.4 ข้อคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาที่จะโอน

3.5 ศักยภาพของท้องถิ่น (คน เงิน วัสดุ การจัดการ)

3.5.1 คน ได้แก่ ศักยภาพในการบริหารการศึกษาของนักบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอัตรากำลังบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.5.2 เงิน ได้แก่ รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น จะเพิ่มขึ้นและได้รับอุดหนุนจากรัฐเพิ่มขึ้น ตลอดจนได้รับสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ

3.5.3 วัสดุ ได้แก่ ความต้องการทางด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ที่มีที่จะรับโอนให้เป็น ให้เกิด ที่จะขอสนับสนุน

3.5.4 การจัดการ ได้แก่ ศักยภาพของผู้บริหารองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ได้แก่ความรู้ ความเข้าใจ ความสนใจ ความสามารถ วิสัยทัศน์ต่อการจัดการศึกษา และการจัดโครงสร้างการบริหาร การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. การใช้แผนเป็นเครื่องมือในการพัฒนา เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาระดับความพร้อมและศักยภาพแล้ว จะนำแนวนโยบายตามกรอบภารกิจซึ่งสอดคล้องกับ ระดับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และหรือแผนปฏิบัติการการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยยึดหลักการดำเนินการ ดังนี้

4.1 กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ครอบคลุมภารกิจตามกฎหมาย ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่อย่างทั่วถึง

4.2 ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดความต้องการ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการตามแผน และร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผน

4.3 ใช้แผนเป็นแนวทางในการบริหารกิจการ และสนองตอบปัญหาและความต้องการของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม

4.4 การกำหนดกิจกรรมโครงการในแผน ต้องมุ่งหลักความเป็นไปได้ และประโยชน์สูงสุด ที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้รับ

5. การประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง ใช้สื่อและวิธีการทุกรูปแบบที่จะชี้แจงให้ประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรเอกชนให้รู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับ แนวทางและแผนการ

ดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือจากทุกฝ่าย

6. การระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากทุกฝ่าย สร้างความตระหนักในความเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ให้แก่กลไกทางสังคมทุกส่วน ทั้งกลุ่มประชาชน ภาครัฐ และเอกชนเพื่อให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นทุกรูปแบบ ทั้งการสนับสนุนกำลังกาย กำลังใจ กำลังทรัพย์ ตลอดจนความคิดเห็นหรือการติดตาม ตรวจสอบ เพื่อให้กิจกรรมต่างๆ บังเกิดผลเป็นรูปธรรม

7. การเตรียมความพร้อมในการรับผิดชอบจัดการศึกษา โดยการปรับโครงสร้างการบริหารกิจกรรมการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ กรอบความคิด และพัฒนาเทคนิคการบริหารการจัดการศึกษาให้บุคลากรของท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน ตลอดจนจัดระบบนิเทศ ประเมินผลการดำเนินงานอย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินการจัดการศึกษา

3.1 ความหมายของการประเมิน

นักวิชาการทางด้านการประเมิน ให้ความหมายของการประเมินหลากหลาย (ทวีป ศิริรัศมี, 2544: 113–114) ดังต่อไปนี้

ไทเลอร์ (Tyler) นิยามว่า การประเมิน คือ กระบวนการตัดสินการบรรลุวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ทำการประเมิน

สเตค (Stake) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และการแปลความหมายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการทางการศึกษา

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการในการกำหนด การจัดหา และการเสนอสารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกทางดำเนินงานที่เหมาะสม

ครอนบาค (Cronbach) กล่าวว่า การประเมินเป็นการเก็บรวบรวมสารสนเทศและการใช้สารสนเทศนั้น เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการซึ่งอาจจะเป็นเรื่องของผลผลิตและกระบวนการหรือระบบการดำเนินโครงการ

พิสนุ พงศ์ศรี (2550: 4) กล่าวว่า การประเมินเป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของ สิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยนำสารสนเทศหรือผลการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การประเมิน หมายถึง รูปแบบกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล อย่างมีระบบด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจหรือตัดสินคุณค่า

3.2 จุดมุ่งหมายการประเมิน

การประเมินมีจุดมุ่งหมายเพื่อการปรับปรุงการบริหารจัดการ และการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น แต่ขณะเดียวกันจุดมุ่งหมายเฉพาะของการประเมินก็ต้องกำหนดให้ชัดเจน โดยผู้ที่ต้องการใช้ผลการประเมินนั้นๆ เช่น เพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อปรับปรุงกระบวนการวางแผนโครงการ เพื่อชี้แจงผลการดำเนินงานต่อผู้ตรวจสอบและผู้บริหาร เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณ เพื่อบอกผลการดำเนินงานโครงการให้สาธารณะได้รับทราบเพื่อขยายโครงการ เพื่อดำเนินงานต่อเนื่อง หรือระงับโครงการ เพื่อตัดสินใจว่าวิธีการหรือเทคนิคใหม่ๆ ที่นำมาใช้ประสบผลสำเร็จหรือไม่ และเพื่อปรับปรุงทักษะการประเมินของนักประเมินเอง

3.3 เกณฑ์การประเมิน

Stufflebeam ประธานคณะกรรมการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการประเมินเอกสารและโครงการทางการศึกษา คณะกรรมการชุดนี้ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางการประเมินต่างมีความเชื่อว่า การประเมินเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับกิจกรรมของมนุษย์ การประเมินที่ดีจะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและพัฒนาสู่สิ่งที่ดีกว่า เกณฑ์การประเมินที่ไม่ดีจะเป็นตัวถ่วงและทำลายความเจริญก้าวหน้า คณะกรรมการจึงได้เสนอเกณฑ์เพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการประเมิน ซึ่งสามารถจัดได้ 4 หมวด ดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2536: 111-113)

1. มาตรฐานการใช้ประโยชน์ (Utility Standards)

เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงความเป็นประโยชน์ของผลการประเมิน ในการตอบสนองต่อความต้องการใช้สารสนเทศของผู้เกี่ยวข้อง มาตรฐานการใช้ประโยชน์นี้ประกอบด้วยเกณฑ์ 1.1–1.8 มีคุณลักษณะดังนี้

- 1.1 การระบุผู้เกี่ยวข้องที่ต้องการใช้สารสนเทศ
- 1.2 ความเป็นที่เชื่อถือของผู้ประเมิน
- 1.3 การรวบรวมข้อมูลครอบคลุมและตอบสนองความต้องการใช้สารสนเทศ ของผู้เกี่ยวข้อง
- 1.4 การแปลความหมายและการตัดสินใจคุณค่ามีความชัดเจน
- 1.5 รายงานการประเมินมีความชัดเจนทุกขั้นตอน

- 1.6 การเผยแพร่ผลการประเมินไปยังผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง
- 1.7 รายงานการประเมินเสร็จทันเวลาสำหรับนำไปใช้ประโยชน์
- 1.8 การประเมินส่งผลกระทบในการกระตุ้นให้มีการดำเนินการประเมินต่อไปอย่าง

ต่อเนื่อง

2. มาตรฐานการเป็นไปได้ (Feasibility Standards)

เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันถึงการประเมินที่มีความสอดคล้องกับความเป็นจริง ปฏิบัติได้ ยอมรับได้ ประหยัดและคุ้มค่า มาตรฐานความเป็นไปได้ประกอบด้วยเกณฑ์ 2.1 – 2.3 มีคุณลักษณะดังนี้

- 2.1 วิธีการประเมินสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
- 2.2 การเป็นที่ยอมรับได้ทางการเมือง
- 2.3 ผลที่ได้มีความคุ้มค่า

3. มาตรฐานความเหมาะสม (Propriety Standards)

เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่า การประเมินได้ทำอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบจรรยาบรรณ มีการคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้เกี่ยวข้องในการประเมิน และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการประเมิน มาตรฐานความเหมาะสม ประกอบด้วยเกณฑ์ 3.1 – 3.8 มีคุณลักษณะดังนี้

- 3.1 การกำหนดข้อตกลงของการประเมินอย่างเป็นทางการ
- 3.2 การแก้ปัญหาของความขัดแย้งในการประเมินด้วยความเป็นธรรม และโปร่งใส
- 3.3 รายงานผลการประเมินอย่างตรงไปตรงมา เปิดเผย และคำนึงถึงข้อจำกัดของการ

ประเมิน

- 3.4 การให้ความสำคัญต่อสิทธิในการรับรู้ข่าวสารของสาธารณะ
- 3.5 การคำนึงถึงสิทธิส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง
- 3.6 การเคารพสิทธิในการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้อง
- 3.7 รายงานผลการประเมินที่สมบูรณ์ยุติธรรมและข้อเสนอทั้งจุดเด่นจุดด้อย ของสิ่งที่

ประเมิน

- 3.8 ผู้ประเมินทำการประเมินด้วยความรับผิดชอบ และมีจรรยาบรรณ

4. มาตรฐานความถูกต้อง (Accuracy Standards)

เป็นมาตรฐานที่ต้องการประกันว่า การประเมินได้มีการใช้เทคนิคที่เหมาะสม เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เพียงพอสำหรับตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมินมาตรฐานความถูกต้อง ประกอบด้วยเกณฑ์ 4.1–4.11 มีคุณลักษณะดังนี้

- 4.1 การระบุวัตถุประสงค์ของการประเมินอย่างชัดเจน
- 4.2 การวิเคราะห์บริบทของการประเมินอย่างเพียงพอ
- 4.3 การบรรยายจุดประสงค์และกระบวนการประเมินอย่างชัดเจน
- 4.4 การบรรยายแหล่งข้อมูลและการได้มาอย่างชัดเจน
- 4.5 การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความตรง
- 4.6 การพัฒนาเครื่องมือ และการเก็บข้อมูลที่เที่ยงตรง
- 4.7 การจัดระบบควบคุมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และรายงาน
- 4.8 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
- 4.9 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
- 4.10 การลงข้อสรุปที่มีเหตุผลสนับสนุน
- 4.11 การเขียนรายงานมีความเป็นปรนัย

3.4 รูปแบบของการประเมิน (Models for evaluation)

การดำเนินงานที่มีระเบียบแบบแผน เป็นระบบ และมีรูปแบบที่แน่นอน ชัดเจน ย่อมจะเกิดประสิทธิผลในการดำเนินงานทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของการดำเนินงาน ดังนั้น การประเมินผลทางการศึกษา การรู้จักเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสม ย่อมทำให้การประเมินนั้นมีความเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ ซึ่งในการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบของการประเมินหลักสูตรมาประยุกต์ใช้ ซึ่งได้มีผู้เสนอไว้หลายรูปแบบ สามารถแบ่งออกได้เป็นประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

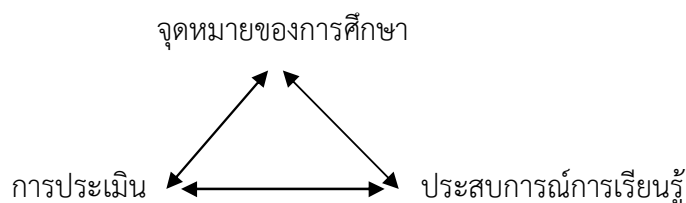
3.4.1 รูปแบบที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal Attainment Model)

รูปแบบที่จะเน้นที่วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายเป็นหลักในการประเมิน ผู้ประเมิน จึงต้องพยายามกำหนดจุดมุ่งหมาย ตลอดจนตีค่าจุดมุ่งหมายเหล่านี้เพื่อใช้ในการพิจารณาว่าสิ่งที่ต้องการประเมินได้บรรลุจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด ความคิดตามแนวนนี้ได้แก่

1) รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler S Model of Evaluation)

ไทเลอร์ (Tyler, 1949: 110-125) ได้กล่าวถึง การประเมินว่าการประเมินควรใช้

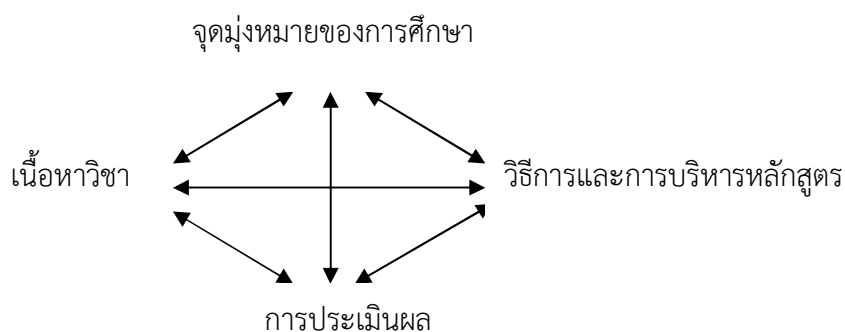
จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นเกณฑ์ โดยที่จุดมุ่งหมายนั้นเป็นจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมตามที่ต้องการ การประเมินหลักสูตรจึงเป็นการพิจารณาความก้าวหน้าของนักเรียนว่า เกิดพฤติกรรมตามที่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่ โดยเสนอองค์ประกอบของการจัดการศึกษาทั้งสามจะต้องสัมพันธ์กัน ดังภาพประกอบ



ภาพที่ 1 รูปแบบการประเมินของไทเลอร์

2) รูปแบบการประเมินของทาบ (Taba's Model of Evaluation)

ทาบ (อ้างถึงในบุญส่ง นิลแก้ว, 2530: 11-12) ได้เสนอรูปแบบของหลักสูตร โดยใช้ชื่อว่า A Concept Frame for Curriculum Design จากรูปแบบนี้แสดงให้เห็นว่า การประเมินหลักสูตรในแนวคิดของทาบนั้นเหมือนกับไทเลอร์ โดยมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นหลัก ในการประเมิน ดังรูปภาพ



ภาพที่ 2 รูปแบบการประเมินของทาบ

3) รูปแบบการประเมินของแฮมมอนด์ (Hammond S Model of Evaluation)

แฮมมอนด์ (Hammond, 1969: 1-17) ได้เสนอรูปแบบของการประเมินหลักสูตรไว้เป็นมิติ 3 ประกอบด้วย

มิติที่ 1 ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดระบบชั้นเรียน และตารางสอน
เนื้อหาวิชา วิธีสอน สิ่งอำนวยความสะดวก และค่าใช้จ่าย

มิติที่ 2 ด้านสถาบัน ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ครอบครัวยุ และชุมชน

มิติที่ 3 ด้านพฤติกรรม ได้แก่ ความรู้ ความจำ เจตคติ และทักษะ

4) แนวคิดของเมทเฟสเซล และไมเคิล (Metfessel and Michael)

เมทเฟสเซลและไมเคิล (Metfessel and Michael, 1967: 931-943) เสนอว่า การประเมินหลักสูตรใดๆ ก็ตาม ควรใช้วัตถุประสงค์เป็นหลักของการประเมิน วัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ต้องมาจากการพิจารณาของนักการศึกษา นักปรัชญา นักจิตวิทยา นักเรียน และบุคคลทุกอาชีพที่อยู่ในสังคมนั้น

3.4.2 รูปแบบที่ยึดหลักเกณฑ์เป็นหลัก (Criterion Model)

รูปแบบนี้ถือว่า ถ้าจะประเมินผลผลิตของหลักสูตร ต้องอาศัยเกณฑ์ภายนอก ของระบบหลักสูตร แล้วถ้าเป็นการประเมินการเรียนการสอน หรือเนื้อหาวิชาต้องอาศัยเกณฑ์ภายในของระบบหลักสูตร เป็นเกณฑ์ในการประเมิน โดยพิจารณาว่า สิ่งที่ต้องการประเมินมีคุณค่าถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ผู้พิจารณา กำหนดเกณฑ์หรือตัดสินคุณค่าของหลักสูตร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางหลักสูตรนั้นๆ รูปแบบการประเมินตามแนวความคิดนี้ ได้แก่

1) รูปแบบการประเมินของสเตก (Stake S Countenance Model)

องค์ประกอบต่างๆ ที่ประกอบขึ้นมาเป็นหลักสูตร โดยไม่ได้เน้นเฉพาะกระบวนการของหลักสูตรแต่ประการเดียว แต่กล่าวถึงสิ่งที่มาก่อนการใช้หลักสูตร และผลที่เกิดขึ้นหลังจากใช้หลักสูตรแล้ว การประเมินหลักสูตรตามแนวคิดนี้ต้องมีการรวบรวมข้อมูลจากหลายๆ แห่ง เพื่อใช้ในการอธิบาย และการตัดสินใจว่า หลักสูตรในแต่ละส่วนสอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้และมาตรฐานที่คาดว่าจะให้เกิดขึ้น นอกจากนี้ยังประเมินความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตร และความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นจริง กับสิ่งที่คาดหวังให้เกิดขึ้นด้วย

สเตก เสนอวิธีการประเมินหลักสูตรในรูปแบบของเมตริกส์ (Matrix) 2 ประเภท คือ เมตริกส์การอธิบาย และเมตริกส์การตัดสินใจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เมตริกส์การอธิบาย แบ่งเป็น 6 ช่อง คือ

ช่องที่ 1 หมายถึง ภาวะการณ์ที่คาดหวังว่า จะต้องมียุ่ก่อนที่จะมีการเรียนการสอนเกิดขึ้น โดยถือว่าเป็นภาวะการณ์ที่เอื้ออำนวยให้เกิดผลดังที่คาดหวัง

ช่องที่ 2 หมายถึง กระบวนการที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินงานตามที่คาดหวังว่าจะเป็น กระบวนการที่มีประสิทธิภาพ คือ ก่อให้เกิดผลตามที่มุ่งหมายไว้

ช่องที่ 3 หมายถึง ผลผลิตที่คาดหวังว่าจะได้รับหลังจากการดำเนินงาน

ช่องที่ 4 หมายถึง ปัจจัยที่มีอยู่จริง ก่อนที่จะเริ่มโครงการ

ช่องที่ 5 หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน ตามที่สังเกตได้จริงจากโครงการ

ช่องที่ 6 หมายถึง ผลผลิตที่ได้รับหลังจากที่การเรียนการสอนจบลงแล้ว

เมตริกส์การตัดสินใจจำเป็นต้องใช้เกณฑ์มาตรฐานเพื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้จากเมตริกส์ การอธิบาย เกณฑ์มาตรฐานนี้อาจมีอยู่ก่อนแล้ว หรือตั้งขึ้นใหม่โดยคณะกรรมการหรือผู้รับ ผิดชอบโครงการก็ได้ สำหรับที่มาของการตัดสินใจ ควรให้ผู้ประเมินมีบทบาทด้วยคือ ต้องสรุปออกมาให้ได้ว่า หลักสูตรมี ประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรือต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่จุดใดหรือมีปัจจัยอะไรเป็นตัวเกื้อหนุนหรือเป็น อุปสรรคต่อหลักสูตร

3.4.3 รูปแบบที่ช่วยในการตัดสินใจ (Decision Model)

รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารการศึกษาหรือผู้มีหน้าที่ ต้องตัดสินใจ โดยอาศัยการประเมิน เปรียบเทียบข้อมูลหรือสิ่งที่เกิดขึ้น จากการดำเนินงานของหลักสูตรกับ มาตรฐานที่ผู้ประเมินกำหนดไว้ ผู้ที่เสนอรูปแบบตามแนวนี้นี้ ได้แก่

1) รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (The CIPP Model of Evaluation)

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1969: 28) ได้เสนอรูปแบบซีบีพี (CIPP Model) เป็น รูปแบบในการประเมินหลักสูตร โดยเน้นว่า การประเมินหลักสูตร คือ กระบวนการในการหาข้อมูล เก็บข้อมูล และใช้ข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจหาทางเลือก และวิธีการที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดย พิจารณาว่า ควรใช้การประเมินแบบใด เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในแต่ละขั้นตอนของหลักสูตรการ ประเมินที่ใช้รูปแบบซีบีพี (CIPP Model) มีการพิจารณาใน 4 ด้าน คือ

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation: C) เป็นการประเมินสภาพแวดล้อม สภาพที่พึงปรารถนา และสภาพที่เป็นจริง บ่งชี้ถึงปัญหาและความต้องการ อันนำไปสู่การตัดสินใจ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation: I) เป็นการประเมินการใช้ทรัพยากรเพื่อวิเคราะห์ทางเลือกสำหรับการวางแผน และการออกแบบการใช้หลักสูตร

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) เป็นการประเมินกระบวนการต่างๆ ของการใช้หลักสูตร สำหรับการตัดสินใจว่าจะดำเนินการด้วยวิธีใด จะแก้ไขอย่างไร

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P) เป็นการประเมินองค์ประกอบที่เป็นผลผลิต และผลกระทบของการใช้หลักสูตรว่า เกิดผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ และยังเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรหรือยกเลิกการใช้

สตฟเฟิลบีม ได้เสนอรูปแบบเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรหรือโครงการ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไป ชื่อซีปปี้โมเดล (CIPP Model) คำว่า ซีปปี้ มาจากอักษรย่อของคำ 4 คำ คือ

C = Context

คือ บริบท

I = Input คือ ปัจจัยเบื้องต้น

P = Process คือ กระบวนการ

P = Product คือ ผลผลิต

รูปแบบการประเมินของสตฟเฟิลบีมเป็นรูปแบบที่เน้นเกี่ยวกับการตัดสินใจทางด้านการศึกษาโดยสตฟเฟิลบีม ได้อธิบายเกี่ยวกับแนวทางของการตัดสินใจไว้ 4 แนวทาง คือ

1. การตัดสินใจเพื่อนำไปสู่แนวทางการเปลี่ยนแปลงอย่างสิ้นเชิง หรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมดสิ้น

2. การตัดสินใจเพื่อเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างแต่ยังคงรักษาหรือคงสภาพการเดิมไว้

3. การตัดสินใจเพื่อปรับปรุงและพัฒนา

4. การตัดสินใจนำสิ่งใหม่เข้ามาในระบบ โดยใช้วิธีการทดลองและสืบค้นหาอย่างมี

ระบบ

	คาดหวัง (Intended)	เกิดขึ้นจริง (Actual)
จุดหมายปลายทาง	1. การประเมินบริบทตัดสินใจ	4. การประเมินผลผลิตตัดสินใจ

(End)	เกี่ยวกับการวางแผน (Planning)	เกี่ยวกับการดำเนินงานต่อ (Recycling)
วิธีการ (Means)	2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น ตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้าง (Structuring)	3. การประเมินกระบวนการ ตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติ (Implementing)

จากแนวทางของการตัดสินใจทั้ง 4 แนวทาง ดังกล่าวนี้นักศึกษาได้กำหนดรูปแบบการประเมินและการตัดสินใจเป็น 4 อย่าง คือ

1. การตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่กำหนดไว้ว่าจะดำเนินการและตัดสินใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายซึ่งเป็นผลที่คาดหวัง กระทำโดยการประเมินบริบท (Context Evaluation)
2. การตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดวิธีการที่เหมาะสม การวางรูปแบบการดำเนินการตามทรัพยากรที่มีอยู่ การพิจารณาแหล่งทรัพยากร กระทำโดย การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)
3. การตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อใช้ประโยชน์ควบคุมปรับปรุงวิธีการซึ่งเป็นวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเพื่อใช้ประโยชน์ควบคุมปรับปรุงวิธีการซึ่งเป็นวิธีการที่เกิดขึ้นจริง ๆ กระทำโดยการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)
4. การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดการใช้หลักสูตรมีวัตถุประสงค์ เพื่อจะทำการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาตรวจสอบความสำเร็จหรือปรับให้สอดคล้องกับหลักสูตรอื่นๆ หรือล้มเลิกซึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจริง กระทำโดยการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

ในส่วนองรูปแบบของการประเมินในด้านต่างๆ ทั้ง 4 ด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การประเมินบริบท เป็นการประเมินสิ่งที่เป็นพื้นฐานของหลักสูตรโดยทั่วไป เป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผลเพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการประเมินนั้นมี 2 วิธี คือ

1.1 Contingency Mode เป็นการประเมินบริบท เนื้อหาโอกาสและแรงผลักดันจากภายนอกระบบเพื่อให้ได้ข้อมูลมาพัฒนา เช่น การสำรวจงานวิจัยและวรรณคดี ที่เกี่ยวข้อง การประเมินข้อเสนอแนะต่างๆ

1.2 Congruence เป็นการประเมินโดยเปรียบเทียบระหว่างการปฏิบัติจริงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ซึ่งจะทำให้ทราบว่าวัตถุประสงค์ใดสามารถจะทำให้บรรลุเป้าหมายได้

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เป็นการประเมินเพื่อทราบข้อสนเทศเพื่อนำมากำหนดวิธีการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสัมฤทธิ์ผล เป็นการประเมินสมรรถภาพของหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอัตรากำลัง เวลา งบประมาณ

3. การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินหลักสูตรเมื่อได้มีการดำเนินการตามที่ได้วางไว้แล้วเพื่อส่งข้อมูลย้อนกลับให้กับผู้รับผิดชอบโครงการเป็นระยะ การประเมินกระบวนการมีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ

3.1 เพื่อค้นหาข้อบกพร่องของส่วนที่ได้ออกแบบเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานหลักสูตร

3.2 เพื่อหาข้อสนเทศต่างๆ สำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร

3.3 เพื่อเก็บรักษาข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงาน

4. การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลผลิตและผลกระทบของโครงการหรือหลักสูตรว่าได้ผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ เพื่อเป็นการนำไปใช้ในการปรับปรุงโครงการหรือหลักสูตรเพื่อเริ่มโครงการใหม่ซึ่งสามารถแสดงได้ในตาราง

ตารางที่ 1 วิธีการประเมินองค์ประกอบในด้านต่างๆ ของสตัฟเฟิลบีม

องค์ประกอบ	วิธีการประเมิน
บริบท	บรรยายสภาพแวดล้อม เปรียบเทียบปัจจัยป้อนเข้าและผลผลิตที่เป็นจริงกับที่คาดหวังเปรียบเทียบระบบการปฏิบัติหน้าที่น่าจะเป็นและเป็นไปได้ วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับที่เป็นจริง
ปัจจัยเบื้องต้น	บรรยายและวิเคราะห์ทรัพยากรมนุษย์และวัสดุที่เหมาะสม ยุทธวิธีแก้ปัญหาและการออกแบบกระบวนการที่เกี่ยวข้องที่เป็นไปได้และประหยัด

กระบวนการ	รวบรวมข้อมูลโดยเฉพาะสำหรับตัดสินใจในโครงการและบรรยายกระบวนการที่เป็นจริง
ผลผลิต	กำหนดเกณฑ์การวัดที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์โดยการเทียบผลการวัดกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และแปลความหมายผลผลิตในรูปของข้อมูลที่ได้จากองค์ประกอบทั้ง 3 เป็นพื้นฐาน

จะเห็นได้ว่า การประเมินโดยใช้รูปแบบของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็นการประเมินที่ปฏิบัติเป็นขั้นตอน ต่อเนื่องเป็นวัฏจักร มีระบบและสามารถย้อนกลับได้ทุกขั้นตอน กล่าวคือ การประเมินบริบท ก็เพื่อการวางแผน การตั้งจุดประสงค์การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เพื่อกำหนดโครงสร้างหลักสูตรวิธีการที่เหมาะสม การประเมินกระบวนการ ก็คือ การนำหลักสูตร ไปใช้เพื่อตัดสินใจในเรื่องของการดำเนินการ และเมื่อสิ้นสุดหลักสูตรก็ประเมินผลผลิต

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า การประเมินหลักสูตรนั้น สามารถเลือกใช้รูปแบบของการประเมินได้หลายรูปแบบ จากรูปแบบการประเมินที่จัดแบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังกล่าว ธนวรรณ อัมสมบุญ (2528: 27) ได้ให้ความเห็นว่า การประเมินผลในปัจจุบันเป็นการดำเนินการ ในลักษณะที่เป็นระบบ โดยเน้นการประเมินทั้งระบบ (Systems Approach) ซึ่งเป็นการมองทุกส่วน และทุกองค์ประกอบตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ โดยให้ความสำคัญของแต่ละส่วนใกล้เคียงกัน สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2529: 1) กล่าวว่า สตฟเฟิลบีมได้เสนอความคิดในการประเมินอย่างมีระบบแบบแผนที่ชัดเจน และสามารถนำไปใช้ในการประเมินโครงการต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง จนอาจจะกล่าวได้ว่า เกือบจะไม่มีนักประเมินคนใดที่ไม่รู้จัก ชิปปโมเดล (CIPP Model) ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ดังแนวคิดที่นักการศึกษาได้กล่าวถึงข้อดีของรูปแบบการประเมินแบบชิปป ไว้หลายประการเช่น

1. จะเน้นการทำงานอย่างมีระบบเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น (สงัด อุทรานันท์, 2532: 279)
2. สามารถนำข้อมูลจากการประเมินมาใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจตามขั้นตอนต่างๆ ซึ่งดำเนินติดต่อกันมาในช่วงเวลาที่กำหนด เป็นการประเมินผลที่มีทั้งแบบประเมินระหว่างดำเนินการ และแบบประเมินรวบยอดอยู่ด้วยอย่างสมบูรณ์ (ฉลอง บุญญานันต์, 2528: 56)
3. เป็นรูปแบบที่มีลักษณะเป็นการใช้ข้อมูลย้อนกลับในกระบวนการต่างๆ ต่อเนื่องกัน และเป็นวัฏจักรที่ครบวงจร ผลจากการประเมินมีประโยชน์สำหรับผู้มีหน้าที่ตัดสินใจ (โชติ เพชรชื่น, 2536: 573)

จากข้อดีเหล่านี้ จึงทำให้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) สามารถประเมินคุณภาพของหลักสูตรได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ ทำให้หาคำตอบได้ว่า หลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใด ได้ผลตอบแทนคุ้มค่าหรือไม่ การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ มีข้อผิดพลาดปัญหา อุปสรรคประการใดจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมได้อย่างไร

ด้วยเหตุนี้ รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ของสตัฟเฟิลบีม จึงเหมาะสมที่จะนำมาเป็นแนวทางในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เพราะรูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ ไม่เน้นการวิเคราะห์ที่จุดใดจุดหนึ่ง แต่เป็นรูปแบบที่ประเมินองค์ประกอบทุกๆ ด้านของการจัดการศึกษาตั้งแต่ บริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต สามารถประเมินได้ครอบคลุมองค์ประกอบทุกด้าน ได้แก่ ความมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหา คุณลักษณะของครูผู้สอน อุปกรณ์ การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การบริหารหลักสูตร ตลอดจน ผลผลิตของการจัดการศึกษา ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่จะให้ทราบถึงข้อดีข้อบกพร่อง ตลอดจนปัญหาของการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความต้องการของสังคมมากยิ่งขึ้น

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กมล รอดคล้าย (2537) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ระบบการจัดการประถมศึกษาของหน่วยงานของรัฐบาล และเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า การดำเนินการเพื่อพัฒนาระบบการจัดการประถม ศึกษาของหน่วยงานรัฐบาลและเอกชนในกรุงเทพมหานครให้สมบูรณ์ จะต้องพิจารณาปรับปรุงใน 4 ประเด็น ดังนี้ 1) โครงสร้างการจัดการ 2) การจัดการงานบุคคล 3) การจัดการงบประมาณ และ 4) การดำเนินงานในระยะแรกโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาจังหวัด เพื่อกำหนดแนวทางและรูปแบบในการจัดการประถมศึกษา

วัลลภา โล่ห์สุวรรณ (2537) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการรับบริการตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เขตการศึกษา 1 พบว่า ผู้ปกครองนำบุตรหลานเข้ามารับการศึกษา เนื่องจากโรงเรียนอยู่ใกล้บ้าน เดินทางสะดวก ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย ส่วนการบริการที่ผู้ปกครองต้องการ จากโรงเรียน คือ การแจ้งรายละเอียดของวิชาเลือกต่างๆ ให้ทราบ และจัดการแนะแนวแก่เด็ก และผู้ปกครองการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน การอนุญาตให้ประชาชนมาใช้สถานที่ของโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมต่างๆ การบำเพ็ญ

ประโยชน์ร่วมกับชุมชน และด้านมาตรฐานการศึกษาซึ่งผู้ปกครองต้องการใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ศรีวิไล บุญยติธนะ (2531) ได้ศึกษาพัฒนาการของระบบบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร พบว่า นโยบายการศึกษาของกรุงเทพมหานคร มีการพัฒนาด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายแต่มีปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยครั้งทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง มีการจัดองค์การบริหารการศึกษาตามรูปแบบการปกครอง เมืองศูนย์กลาง คือคณะอนุกรรมการข้าราชการครู กรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่บริหารงานบุคคล แต่บทบาทน้อยมาก การจัดงบประมาณค่อนข้างจำกัดทำให้การศึกษายังไม่พัฒนาเท่าที่ควร ส่วนแนวโน้มของระบบบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร พบว่า มีแนวโน้มจะปรับปรุงโครงสร้างการบริหาร โดยมีการกระจายอำนาจการบริหารในรูปของคณะกรรมการมากขึ้น และสำนักการศึกษามีบทบาทในการบริหารการศึกษา มากขึ้นด้วย

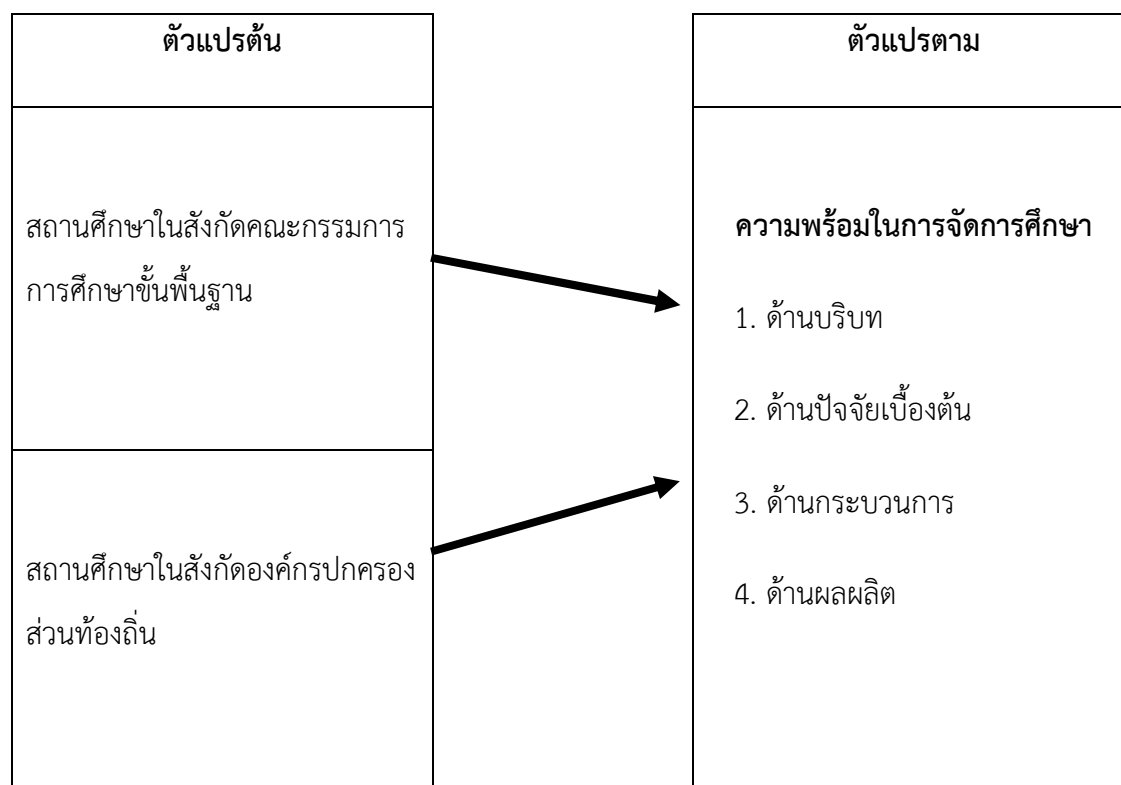
สมาน อัสวภูมิ (2537) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัด ได้เสนอรูปแบบบริหารการศึกษา โดยกำหนดให้หน่วยงานที่กำกับดูแลและการจัดการศึกษาในพื้นที่จังหวัด เป็นหน่วยงานสังกัดส่วนกลาง แต่กำกับดูแลการจัดการประถมศึกษาในระบบโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดทั้งหมดทุกประเภท ทั้งของรัฐและเอกชน ภายใต้การควบคุมกำกับของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

ชัยฤกษ์ วงษ์เจริญ (อ้างถึงในสมาน อัสวภูมิ, 2537) ได้ศึกษาบทบาทของนักบริหารการศึกษาเทศบาล ในทัศนะของปลัดเทศบาล นักบริหารเทศบาล และผู้บริหารโรงเรียน โดยศึกษาเทศบาล ทั้งทั่วประเทศ 117 เทศบาล พบข้อสรุปสำคัญ 3 ประการ คือ 1) เทศบาลมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะจัดตั้งงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาในเขตเทศบาล 2) คณะเทศมนตรีขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงาน และ 3) คณะเทศมนตรีมักจะแทรกแซงการปฏิบัติงานมากกว่าการกำหนดนโยบาย ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจว่า เทศบาลควรให้ความสนใจต่อการจัดการศึกษาอย่างจริงจังโดยเฉพาะด้านการวางแผนพัฒนาการจัดสรรงบประมาณรวมทั้งการให้การสนับสนุนอย่างมีเป้าหมายชัดเจนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

พิณสุตา สิริรังศรี (2540) การศึกษาวิจัยสภาพปัญหาการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดอิสระ ทั้งด้านแผนงาน การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การบริหารบุคลากรบริหารงบประมาณ และการเงินยังคงต้องพึ่งพางบประมาณ และรายได้จากส่วนกลาง รวมทั้งไม่มีอิสระในการจัดเก็บรายได้ที่ชัดเจน มีความไม่เท่าเทียมกับการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษาระหว่างส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น การจัดการศึกษายังขาดการมีส่วนร่วมของ

ประชาชน ไม่มีคณะกรรมการบริหารการศึกษา ของท้องถิ่นเป็นการเฉพาะ การบริหารและการจัดสินใจขึ้นอยู่กับคณะกรรมการการบริหารของท้องถิ่น เกิดช่องว่างระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน และประชาชน ทั้งที่ส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด

5. กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย



บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อประเมิน และเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดเพชรบูรณ์โดยดำเนินการตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและนักเรียน ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2556 ดังนี้

1. ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการหรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า
2. ครูผู้สอน ได้แก่ ผู้สอนรายวิชาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
3. คณะกรรมการสถานศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการชมรมผู้ปกครองและครู

4. นักเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำแนกเป็น ทั้งนี้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จะใช้กลุ่มตัวอย่างไม่ซ้ำกัน

1. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนระดับการศึกษาปฐมวัย ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 โดยแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จะสุ่มกลุ่มตัวอย่างให้ได้ช่วงชั้นละ 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

2. โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เปิดสอน ระดับการศึกษาปฐมวัย ช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 โดยแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จะสุ่มกลุ่มตัวอย่างให้ได้ช่วงชั้นละ 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ชนิด ได้แก่

1. แบบสอบถาม เกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต จำนวน 4 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหาร และ ฉบับที่ 2 สำหรับครูผู้สอน

มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สร้างตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) โดยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษา มี 6 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ด้านบริบท ได้แก่ ความพร้อมเกี่ยวกับสภาพทั่วไป และนโยบายของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ความพร้อมของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ

ตอนที่ 4 ด้านกระบวนการ ได้แก่ ความพร้อมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และการมีส่วนร่วมของชุมชน

ตอนที่ 5 ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา และความพึงพอใจของผู้ใช้

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ฉบับที่ 3 สำหรับคณะกรรมการสถานศึกษา

มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สร้างตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) โดยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษา มี 6 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ด้านบริบท ได้แก่ ความพร้อมเกี่ยวกับสภาพทั่วไป และนโยบายของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ความพร้อมของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และงบประมาณ

ตอนที่ 4 ด้านกระบวนการ ได้แก่ ความพร้อมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล และการมีส่วนร่วมของชุมชน

ตอนที่ 5 ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา และความพึงพอใจของผู้ใช้

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามนักเรียน

มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สร้างตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) โดยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษา มี 4 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ ความพร้อมของครูผู้สอน สื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ด้านกระบวนการ ได้แก่ ความพร้อมของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล

ตอนที่ 4 ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาและนักเรียน จำนวน 4 ฉบับ คือ

2.1 ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้าง สัมภาษณ์เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนด้านการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการสอน การใช้สื่อการเรียนรู้ของครูผู้สอน การปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้ ความเพียงพอของงบประมาณ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นต้น

2.2 ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้าง สัมภาษณ์เกี่ยวกับ ความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหา และวิธีการแก้ไขปัญหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีการวัดผลประเมินผล เป็นต้น

2.3 ฉบับที่ 3 แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษา ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้าง สัมภาษณ์เกี่ยวกับการสนับสนุนและช่วยเหลือโรงเรียน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน กิจกรรมการวัดผลและประเมินผล สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อการเรียนรู้ วัสดุ อุปกรณ์ การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ เป็นต้น

2.4 ฉบับที่ 4 แบบสัมภาษณ์นักเรียน ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้าง สัมภาษณ์เกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการสอนของครู การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดทำสื่อและใช้สื่อ การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การนำความรู้ไปใช้ เป็นต้น

3. แบบสำรวจ เป็นแบบสำรวจข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้านผล การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านความสามารถ ของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นต้น

2.2 ขั้นตอนและวิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่เป็นการประเมินตามแบบ CIPP Model เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมิน และศึกษาลักษณะของเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) และศึกษาเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลสำหรับการประเมินตามแบบ CIPP Model
2. สร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ ให้ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านของการประเมินแบบชิปปี้กับการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และใช้การประเมิน CIPP Model ของสตัฟเฟิลบีม มาเป็นแนวทางในการประเมิน
3. นำแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ และพิจารณาความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษา ความเหมาะสมของรูปแบบการประเมิน ในด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างพิจารณาหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับกิจกรรมแต่ละด้านเพื่อหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence)
4. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 (Try-Out)
5. นำผลที่ได้จากการทดลองใช้ครั้งที่ 1 มาวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามโดยใช้สหสัมพันธ์เพียร์สัน Pearson's Product Moment Correlation
6. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-Out) ครั้งที่ 2
7. นำผลที่ได้จากการทดลองใช้ครั้งที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับโดยการนำแบบประเมินที่มีค่าอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ที่ครบจำนวนที่ต้องการ รวมคะแนนเฉพาะข้อที่เข้าเกณฑ์ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach)
8. นำแบบสอบถามที่มีคุณภาพมาจัดพิมพ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้
 - 2.1 กรณีข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งและรับคืนจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง
 - 2.2 กรณีข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษาใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือเป็นทางการ มีขั้นตอน ดังนี้
 - 2.2.1 การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์เอง

2.2.2 การสัมภาษณ์ครูผู้สอน ในการศึกษาคครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นครูผู้สอนที่มีบทบาทหน้าที่เป็นหัวหน้า สายชั้น หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ฝ่ายวัดผล ฝ่ายวิชาการโรงเรียน ซึ่งการสัมภาษณ์ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์เอง

2.2.3 การสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นคณะกรรมการที่ให้ความร่วมมือกับ ทางโรงเรียนเป็นอย่างดี โดยการเข้าร่วมประชุม และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเป็นประจำ ซึ่งการสัมภาษณ์ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์เอง

2.2.4 การสัมภาษณ์นักเรียน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะจง ซึ่งเป็นคณะกรรมการห้องเรียน ซึ่งการสัมภาษณ์ผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์เอง

2.3 ข้อมูลที่เป็นผลการเรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากนักเรียนได้ทำการสอบปลายปีการศึกษา 2555 เรียบร้อยแล้ว

4. การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 คัดเลือกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

1.2 นำแบบสอบถามมาหาร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3 หาคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านภาพรวม รายด้าน และรายข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์

1.4 เปรียบเทียบค่าคะแนนการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษา ระหว่างกลุ่มตัวแปรที่ต้องการศึกษา

1.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความสามารถของผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน นำคะแนนมาคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean)

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยจัดจำแนก ลำดับ และนำมาประมวลให้เป็นข้อความโดยสรุป และหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในสังกัด
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในด้านบริบท
ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	สังกัด			
	สพฐ.		อปท.	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารสถานศึกษา	5	5.62	5	5.62
ครูผู้สอน	21	23.60	21	23.60
คณะกรรมการสถานศึกษา	3	3.37	3	3.37
นักเรียน	60	67.42	60	67.42
รวม	89	100.00	89	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมี
สถานภาพเป็น นักเรียน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.42 รองลงมามีสถานภาพเป็น ครูผู้สอน คิดเป็น
ร้อยละ 23.60 และในสังกัดสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ตอบแบบสอบถาม มี
สถานภาพเป็น นักเรียน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.42 รองลงมามีสถานภาพเป็น ครูผู้สอน คิดเป็น
ร้อยละ 23.60

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในด้านบริบท
ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในด้านบริบท

ข้อที่	รายการ	สังกัด					
		สพฐ.			อปท.		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ที่ตั้งของโรงเรียน							
1.1	โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้	4.12	0.75	มาก	4.16	0.73	มาก
1.2	โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้สถานประกอบกรสำหรับฝึกปฏิบัติในรายวิชา	4.18	0.73	มาก	4.18	0.74	มาก
1.3	การเดินทางมาเรียนของนักเรียนสะดวก	4.29	0.60	มาก	4.27	0.61	มาก
1.4	ปลอดภัยจากแหล่งอบายมุขบริเวณรอบโรงเรียน	4.26	0.64	มาก	4.28	0.61	มาก
1.5	ปลอดภัยจากมลภาวะภายในและรอบบริเวณโรงเรียน	4.33	0.56	มาก	4.33	0.47	มาก
รวม		4.24	0.66	มาก	4.24	0.64	มาก
2. สภาพความร่วมมือ							
2.1	ชุมชนให้ความช่วยเหลือด้านงบประมาณ	4.32	0.55	มาก	4.35	0.52	มาก
2.2	ชุมชนให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษา	4.30	0.55	มาก	4.35	0.50	มาก
2.3	ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือ ในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน	4.34	0.50	มาก	4.33	0.54	มาก
2.4	มีการจัดตั้งกลุ่ม/ ชมรม/ สมาคมผู้ปกครองในโรงเรียน	4.30	0.55	มาก	4.28	0.52	มาก

2.5	ชุมชนให้ข้อคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียนในเรื่อง ต่างๆ	4.33	0.56	มาก	4.30	0.46	มาก
2.6	ชุมชนถ่ายทอดขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม	4.33	0.54	มาก	4.26	0.60	มาก
2.7	ชุมชนร่วมคิดและช่วยแก้ปัญหา	4.30	0.53	มาก	4.26	0.60	มาก
รวม		4.32	0.54	มาก	4.30	0.54	มาก
3. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน							
3.1	แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	4.11	0.72	มาก	4.25	0.57	มาก
3.2	ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนช่วย ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน	4.10	0.71	มาก	4.21	0.61	มาก
3.3	ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน	4.20	0.56	มาก	4.21	0.53	มาก
3.4	ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยส่งเสริม การจัดการเรียนการสอน	4.29	0.55	มาก	4.25	0.53	มาก
3.5	แหล่งประกอบการในชุมชน	4.30	0.57	มาก	4.24	0.60	มาก
3.6	ใช้แหล่งประกอบการช่วยส่งเสริม การจัดการเรียนการสอน	4.34	0.58	มาก	4.26	0.62	มาก
3.7	สถานที่สำคัญในชุมชน	4.29	0.64	มาก	4.25	0.58	มาก
3.8	ใช้สถานที่สำคัญในชุมชนช่วย ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน	4.36	0.55	มาก	4.22	0.63	มาก
รวม		4.25	0.62	มาก	4.24	0.58	มาก
รวมด้านบริบท		4.27	0.60	มาก	4.26	0.58	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าการประเมินความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านบริบท
ภาพรวมทั้งสถานศึกษาที่สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สถานศึกษาที่สังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น มีการประเมินความพร้อมอยู่ในระดับ **มาก** และในรายหัวข้อ 1. ที่ตั้งของโรงเรียน
หัวข้อที่ 2. สภาพความร่วมมือ และ หัวข้อที่ 3. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ทั้งสถานศึกษาที่สังกัด
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สถานศึกษาที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการประเมิน
ความพร้อมอยู่ในระดับ **มาก** ทุกรายการ

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในด้านปัจจัยเบื้องต้น

ข้อที่	รายการ	สังกัด					
		สพฐ.			สพฐ.		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
4. ครู							
4.1	ครูมีความสามารถในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ	4.35	0.52	มาก	4.36	0.50	มาก
4.2	ครูเข้าใจและเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล	4.22	0.69	มาก	4.30	0.62	มาก
4.3	ครูส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียน	4.21	0.67	มาก	4.31	0.57	มาก
4.4	ครูส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารของนักเรียน	4.30	0.49	มาก	4.31	0.51	มาก
4.5	ครูส่งเสริมความสามารถในการคิดของนักเรียน	4.20	0.63	มาก	4.24	0.58	มาก
4.6	ครูส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียน	4.26	0.53	มาก	4.25	0.48	มาก
4.7	ครูส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน	4.33	0.49	มาก	4.27	0.54	มาก
4.8	ครูส่งเสริมความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียน	4.30	0.49	มาก	4.30	0.51	มาก
4.9	ครูจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.30	0.49	มาก	4.33	0.49	มาก
4.10	ครูมีจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	4.33	0.49	มาก	4.35	0.48	มาก

4.11	ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.20	0.68	มาก	4.19	0.68	มาก
4.12	ครูใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน	4.12	0.75	มาก	4.18	0.62	มาก
4.13	ครูใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย	4.23	0.61	มาก	4.20	0.60	มาก
4.14	ครูมีคุณธรรมจริยธรรม	4.25	0.51	มาก	4.25	0.59	มาก
4.15	ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	4.21	0.57	มาก	4.29	0.55	มาก
4.16	มีจำนวนครูเพียงพอในการจัดการเรียนการสอน	4.26	0.49	มาก	4.30	0.46	มาก
รวม		4.25	0.58	มาก	4.28	0.55	มาก
5. ผู้บริหาร					มาก		
5.1	ผู้บริหารมีวิธีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.24	0.60	มาก	4.22	0.53	มาก
5.2	ผู้บริหารมีความสามารถในการแก้ปัญหาสำคัญให้ลุ่ลงไปด้วยดี	4.29	0.52	มาก	4.26	0.51	มาก
5.3	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	4.33	0.58	มาก	4.30	0.46	มาก
5.4	ผู้บริหารส่งเสริมการผลิต/จัดหาสื่อการเรียนการสอน	4.33	0.56	มาก	4.20	0.60	มาก
5.5	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำในการพัฒนาโรงเรียนและชุมชน	4.29	0.52	มาก	4.27	0.54	มาก
5.6	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา	4.21	0.62	มาก	4.27	0.47	มาก
5.7	ผู้บริหารอุทิศเวลาให้กับการทำงาน	4.24	0.56	มาก	4.22	0.54	มาก
5.8	ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.26	0.55	มาก	4.13	0.52	มาก

5.9	ผู้บริหารมีความยุติธรรมในการบริหาร	4.26	0.53	มาก	4.24	0.56	มาก
5.10	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย	4.34	0.52	มาก	4.28	0.52	มาก
5.11	ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีเหตุผล	4.29	0.57	มาก	4.30	0.53	มาก
รวม		4.28	0.56	มาก	4.24	0.53	มาก
6. อาคารสถานที่							
6.1	พื้นที่โรงเรียนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน	4.28	0.52	มาก	4.17	0.53	มาก
6.2	น้ำดื่มมาใช้เพียงพอ	4.28	0.69	มาก	4.21	0.55	มาก
6.3	อาคารเรียนเพียงพอ	4.27	0.67	มาก	4.29	0.49	มาก
6.4	ห้องเรียนเพียงพอ	4.25	0.49	มาก	4.27	0.59	มาก
6.5	อาคารประกอบ (โรงอาหาร โรงฝึกงาน หอประชุม) เพียงพอ	4.27	0.63	มาก	4.26	0.57	มาก
6.6	สถานที่ออกกำลังกายเพียงพอ	4.22	0.53	มาก	4.28	0.45	มาก
6.7	สถานที่พักผ่อนเพียงพอ	4.26	0.54	มาก	4.25	0.48	มาก
6.8	ห้องน้ำห้องส้วมเพียงพอ	4.28	0.56	มาก	4.20	0.58	มาก
6.9	อาคารเรียนอยู่ในสภาพใช้ได้	4.30	0.63	มาก	4.18	0.60	มาก
6.10	ห้องเรียนเหมาะต่อการจัดการเรียนการสอน	4.35	0.62	มาก	4.19	0.58	มาก
6.11	อาคารประกอบอยู่ในสภาพใช้การได้	4.34	0.49	มาก	4.25	0.48	มาก
6.12	บริเวณโรงเรียนร่มรื่น และสะอาด	4.24	0.57	มาก	4.24	0.45	มาก
6.13	สถานที่ออกกำลังกายเหมาะสมสำหรับนักเรียน	4.24	0.51	มาก	4.24	0.50	มาก
6.14	บริเวณพักผ่อนเหมาะสมสำหรับนักเรียน	4.24	0.58	มาก	4.25	0.53	มาก
6.15	ห้องน้ำห้องส้วมเหมาะสมสำหรับนักเรียน	4.26	0.57	มาก	4.27	0.52	มาก

6.16	มีห้องสมุดเหมาะสมสำหรับนักเรียน	4.20	0.54	มาก	4.21	0.60	มาก
6.17	มีสถานที่รับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ	4.23	0.56	มาก	4.27	0.52	มาก
รวม		4.25	0.65	มาก	4.24	0.53	มาก
7. หลักสูตร							
7.1	หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	4.29	0.48	มาก	4.25	0.59	มาก
7.2	หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียน	4.34	0.50	มาก	4.26	0.57	มาก
7.3	หลักสูตรสอดคล้องกับท้องถิ่น	4.33	0.56	มาก	4.31	0.51	มาก
7.4	ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร	4.20	0.65	มาก	4.30	0.56	มาก
7.5	ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้ อย่างเป็นระบบ	4.25	0.62	มาก	4.33	0.55	มาก
7.6	การประเมินผลการใช้หลักสูตรมี ความเหมาะสม	4.28	0.52	มาก	4.27	0.59	มาก
7.7	การปรับปรุงหลักสูตรอย่าง ต่อเนื่อง	4.26	0.49	มาก	4.20	0.66	มาก
รวม		4.28	0.55	มาก	4.27	0.58	มาก
8. สื่อ-อุปกรณ์							
8.1	สื่อ-อุปกรณ์ทางธรรมชาติที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้	4.21	0.55	มาก	4.25	0.59	มาก
8.2	สื่อ-อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้	4.25	0.53	มาก	4.25	0.57	มาก
8.3	สื่อ-อุปกรณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ เอื้อต่อการเรียนรู้	4.33	0.58	มาก	4.28	0.58	มาก
8.4	คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการ สอนอย่างเพียงพอ	4.35	0.54	มาก	4.30	0.49	มาก
8.5	วัสดุ-ครุภัณฑ์เพียงพอต่อการ เรียนการสอน	4.36	0.50	มาก	4.24	0.60	มาก

รวม		4.30	0.54	มาก	4.27	0.56	มาก
9. งบประมาณ							
9.1	จำนวนงบประมาณเพียงพอ	4.35	0.56	มาก	4.30	0.55	มาก
9.2	วางแผนการใช้งบประมาณโดย การทำแผนกลยุทธ์ / แผนปฏิบัติ ราชการ	4.29	0.52	มาก	4.33	0.48	มาก
9.3	จัดสรรงบประมาณอย่าง เหมาะสม	4.35	0.56	มาก	4.31	0.56	มาก
9.4	ใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม	4.25	0.64	มาก	4.34	0.52	มาก
9.5	ระบบการจัดซื้อจัดจ้างที่มี ประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบ ได้	4.32	0.65	มาก	4.33	0.52	มาก
9.6	มีการรายงานผลการใช้ งบประมาณ	4.36	0.53	มาก	4.34	0.48	มาก
9.7	กำหนดผู้รับผิดชอบการ ตรวจสอบภายใน	4.32	0.47	มาก	4.34	0.48	มาก
รวม		4.32	0.56	มาก	4.33	0.51	มาก
รวมด้านปัจจัยเบื้องต้น		4.27	0.56	มาก	4.27	0.54	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าการประเมินความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านปัจจัยเบื้องต้นภาพรวมทั้งสถานศึกษาที่สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สถานศึกษาที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการประเมินความพร้อมอยู่ในระดับ **มาก** และในรายหัวข้อ 4. ครู 5. ผู้บริหาร 6. อาคารสถานที่ 7. หลักสูตร 8. สื่อ-อุปกรณ์ 9. งบประมาณ ทั้งสถานศึกษาที่สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สถานศึกษาที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการประเมินความพร้อมอยู่ในระดับ **มาก** ทุกรายการ

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในด้านกระบวนการ

ข้อที่	รายการ	สังกัด					
		สพฐ.			สพฐ.		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
10. กระบวนการจัดการเรียนรู้							
10.1	จัดกิจกรรมโดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	4.23	0.58	มาก	4.26	0.59	มาก
10.2	จัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.25	0.55	มาก	4.26	0.51	มาก
10.3	จัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชนสังคม และวัฒนธรรมไทย	4.29	0.55	มาก	4.30	0.59	มาก
10.4	จัดกิจกรรมพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย	4.33	0.52	มาก	4.33	0.54	มาก
10.5	จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข	4.36	0.53	มาก	4.26	0.57	มาก
10.6	ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก	4.35	0.60	มาก	4.31	0.53	มาก
10.7	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี	4.40	0.49	มาก	4.29	0.55	มาก

10.8	จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กให้แข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน	4.30	0.61	มาก	4.29	0.56	มาก
10.9	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีสุขภาพจิตดี และมีความสุข	4.34	0.54	มาก	4.30	0.55	มาก
10.10	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม	4.26	0.55	มาก	4.28	0.48	มาก
10.11	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย	4.22	0.64	มาก	4.28	0.48	มาก
10.12	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย	4.29	0.52	มาก	4.21	0.61	มาก
10.13	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย	4.28	0.56	มาก	4.24	0.56	มาก
10.14	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	4.23	0.63	มาก	4.31	0.55	มาก
10.15	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย	4.27	0.58	มาก	4.30	0.57	มาก
10.16	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย	4.29	0.52	มาก	4.28	0.54	มาก
10.17	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	4.14	0.64	มาก	4.19	0.74	มาก

10.18	จัดกิจกรรมให้ได้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้	4.21	0.60	มาก	4.22	0.64	มาก
10.19	มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง	4.29	0.57	มาก	4.22	0.57	มาก
รวม		4.28	0.57	มาก	4.27	0.57	มาก
11. บรรยากาศการเรียนรู้							
11.1	อาคารเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้	4.28	4.28	มาก	4.25	0.59	มาก
11.2	ห้องเรียน / ห้องปฏิบัติการ เอื้อต่อการเรียนรู้	4.29	4.29	มาก	4.28	0.56	มาก
11.3	มุมประสบการณ์หลากหลายและเอื้อต่อการเรียนรู้	4.34	4.34	มาก	4.15	0.66	มาก
11.4	แสงสว่างภายในห้องเรียนมีความเหมาะสม	4.26	4.26	มาก	4.22	0.60	มาก
11.5	การจัดตกแต่งห้องเรียน ป้ายนิเทศเอื้อต่อการเรียนรู้	4.27	4.27	มาก	4.31	0.47	มาก
11.6	พฤติกรรมการสอนของครูเอื้อต่อการเรียนรู้	4.25	4.25	มาก	4.35	0.48	มาก
11.7	การบริหารจัดการในชั้นเรียนของครู	4.32	4.32	มาก	4.25	0.59	มาก
รวม		4.30	0.58	มาก	4.28	0.58	มาก
รวมด้านกระบวนการ		4.31	0.51	มาก	4.25	0.59	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าการประเมินความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านกระบวนการ ภาพรวมทั้งสถานศึกษาที่สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สถานศึกษาที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการประเมินความพร้อมอยู่ในระดับ **มาก** และในรายหัวข้อ 10. กระบวนการจัดการเรียนรู้ 11. บรรยากาศการเรียนรู้ ทั้งสถานศึกษาที่สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สถานศึกษาที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการประเมินความพร้อมอยู่ในระดับ **มาก** ทุกรายการ

ตารางที่ 5 ผลการประเมินความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในด้านผลผลิต

ข้อที่	รายการ	สังกัด					
		สพฐ.			สพฐ.		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
12. คุณลักษณะของผู้เรียน							
12.1	นักเรียนมีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี	4.32	4.32	มาก	4.34	0.56	มาก
12.2	นักเรียนมีกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน	4.27	4.27	มาก	4.31	0.46	มาก
12.3	นักเรียนมีสุขภาพจิตดี และมีความสุข	4.29	4.29	มาก	4.28	0.49	มาก
12.4	นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม	4.28	4.28	มาก	4.21	0.55	มาก
12.5	นักเรียนชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย	4.28	4.28	มาก	4.27	0.59	มาก
12.6	นักเรียนช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย	4.30	4.30	มาก	4.38	0.55	มาก
12.7	นักเรียนรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย	4.29	4.29	มาก	4.39	0.51	มาก

12.8	นักเรียนอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตน เป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	4.25	4.25	มาก	4.38	0.53	มาก
12.9	นักเรียนใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย	4.27	4.27	มาก	4.26	0.69	มาก
12.10	นักเรียนมีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย	4.20	4.20	มาก	4.21	0.69	มาก
12.11	นักเรียนมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	4.22	4.22	มาก	4.33	0.49	มาก
12.12	นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้	4.25	4.25	มาก	4.25	0.59	มาก
12.13	นักเรียนมีพัฒนาการตามวัย	4.34	4.34	มาก	4.27	0.52	มาก
12.14	ผู้ปกครองพึงพอใจและยอมรับคุณภาพผู้เรียน	4.26	4.26	มาก	4.27	0.52	มาก
12.15	ชุมชนพึงพอใจและยอมรับคุณภาพผู้เรียน	4.23	4.23	มาก	4.26	0.51	มาก
รวม		4.27	0.56	มาก	4.29	0.55	มาก
13. โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน							
13.1	ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน	4.22	4.22	มาก	4.29	0.55	มาก
13.2	ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน	4.32	4.32	มาก	4.30	0.55	มาก
13.3	ผู้ปกครองและชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน	4.29	4.29	มาก	4.26	0.62	มาก

13.4	ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมเป็น กรรมการด้านต่างๆ ด้วยความ เต็มใจ	4.26	4.26	มาก	4.19	0.71	มาก
13.5	ชุมชนกับโรงเรียนมีความสัมพันธ์ ที่ดีต่อกัน	4.33	4.33	มาก	4.24	0.58	มาก
รวม		4.28	0.57	มาก	4.25	0.60	มาก
14. โรงเรียนเป็นแบบอย่างของชุมชน							
14.1	โรงเรียนมีกิจกรรมที่เป็น แบบอย่างให้ชุมชนนำไปปฏิบัติ ตาม	4.30	4.30	มาก	4.24	0.54	มาก
14.2	โรงเรียนร่วมกิจกรรมของชุมชน	4.32	4.32	มาก	4.24	0.59	มาก
14.3	โรงเรียนเป็นแหล่งความรู้ให้กับ ชุมชน	4.25	4.25	มาก	4.25	0.58	มาก
14.4	โรงเรียนเป็นแหล่งบริการด้าน ต่างๆ ให้กับชุมชน	4.28	4.28	มาก	4.38	0.57	มาก
รวม		4.29	0.55	มาก	4.27	0.57	มาก
รวมด้านผลผลิต		4.28	0.56	มาก	4.28	0.57	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าการประเมินความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านผลผลิต ภาพรวมทั้งสถานศึกษาที่สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สถานศึกษาที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการประเมินความพร้อมอยู่ในระดับ **มาก** และในรายหัวข้อ 12. คุณลักษณะของผู้เรียน 13. โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน 14. โรงเรียนเป็นแบบอย่างของชุมชนทั้งสถานศึกษาที่สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สถานศึกษาที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการประเมินความพร้อมอยู่ในระดับ **มาก** ทุกรายการ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รายการ	สังกัด				ค่า t
	สพฐ.		อปท.		
	ร้อยละ	S.D.	ร้อยละ	S.D.	
ด้านบริบท	4.27	0.60	4.26	0.58	0.273
ด้านปัจจัยเบื้องต้น	4.27	0.56	4.27	0.54	0.589
ด้านกระบวนการ	4.31	0.51	4.25	0.59	0.727
ด้านผลผลิต	4.28	0.56	4.28	0.57	0.149
รวม	4.28	0.57	4.27	0.56	0.660

จากตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และ ด้านผลผลิต **ไม่ต่างกัน** และในภาพรวมทุกด้านความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น **ไม่ต่างกัน**

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ2)เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาข้อมูลประกอบตารางบรรยาย

5.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบูรณ์มีผลสรุปดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและในสังกัดสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน รองลงมาเป็นครูผู้สอน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านบริบท

สภาพที่ตั้งของโรงเรียนมีความปลอดภัยจากมลภาวะภายในและรอบบริเวณโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือ ในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน และในชุมชนมีสถานที่สำคัญในชุมชนช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน

ด้านปัจจัยเบื้องต้น

ครูมีความสามารถในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารส่งเสริมการผลิต/จัดหา

สื่อการเรียนการสอน ห้องเรียนเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียน วัสดุ-ครุภัณฑ์เพียงพอต่อการเรียนการสอน และ มีการรายงานผลการใช้งบประมาณ

ด้านกระบวนการ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข บรรยายภาคการเรียนรู้ สรุปว่า มุมประสบการณ์หลากหลายและเอื้อต่อการเรียนรู้ นักเรียนมีพัฒนาการตามวัย ชุมชนกับโรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และโรงเรียนเป็นแบบอย่างของชุมชน โรงเรียนร่วมกิจกรรมของชุมชน

โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้านบริบท

สภาพที่ตั้งของโรงเรียน มีความปลอดภัยจากมลภาวะภายในและรอบบริเวณโรงเรียน ชุมชนให้ความช่วยเหลือด้านงบประมาณ ให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์เพื่อการศึกษา และแหล่งประกอบการช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน

ด้านปัจจัยเบื้องต้น

ครูมีความสามารถในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีอาคารเรียนเพียงพอ ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบ คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม มีการรายงานผลการใช้งบประมาณ และมีการกำหนดผู้รับผิดชอบการตรวจสอบภายใน

ด้านกระบวนการ

มีการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย พฤติกรรมการสอนของครูเอื้อต่อการเรียนรู้ นักเรียนรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน และโรงเรียนเป็นแหล่งบริการด้านต่างๆ ให้กับชุมชน

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และ ด้านผลผลิต ไม่ต่างกัน และในภาพรวมทุกด้านความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ต่างกัน

5.2 อภิปรายผล

การเปรียบเทียบความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ด้านบริบท

สภาพที่ตั้งของโรงเรียนมีความปลอดภัยจากมลภาวะภายในและรอบบริเวณโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือ ในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ชุมชนให้ความช่วยเหลือด้านงบประมาณ ให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์เพื่อการศึกษา แหล่งประกอบการช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ มีสถานที่สำคัญในชุมชนช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน สามารถอธิบายผลได้ว่าแนวคิดในการจัดการศึกษาของของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีความแตกต่างกัน การจัดการศึกษาให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะผู้ปกครอง ต้องอาศัยกระบวนการนำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 58 ได้บัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ สถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องปฏิบัติตามโดยการเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาย่อมจะช่วยขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชน ชุมชนรักและหวงแหนสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ

การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน จึงเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถทำได้ทั้งทางตรง คือ ร่วมเป็นคณะทำงานและทางอ้อมร่วมวางแผนแนวทาง นโยบาย

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (เอกสารอบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับผู้บริหาร. 2550 : 88-90) ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยสถานศึกษาสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนจัดสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชนเป็นยุทธศาสตร์ที่จำเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาควรระลึกถึง ซึ่งมีหลัก 10 ประการ ดังนี้

- 1) สร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อชุมชน
- 2) ฝึกให้เป็นคนใจกว้างและมีจิตสาธารณะ
- 3) ตระหนักในสิ่งที่จำเป็นและขาดแคลน ไม่ว่างเฉย ทุกอย่างทำได้หากตั้งใจทำ,
- 4) ต้องหมั่นสร้างและปรุงแต่งตนเองให้เป็นบุคคลที่มีเสน่ห์เป็นที่ชื่นชมศรัทธาของชุมชนและเพื่อร่วมงาน
- 5) อ่อนน้อมถ่อมตน วางตัวเรียบง่าย อยู่กับชุมชนและเพื่อนร่วมงานได้ทุกเวลา
- 6) หลีกเลี่ยงการโต้แย้งที่ไร้เหตุผล พัฒนาทักษะการประนีประนอม
- 7) ให้การต้อนรับชุมชนด้วยบรรยากาศมิตรภาพ
- 8) พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ชุมชนให้ลึกซึ้ง เพื่อสำรวจจุดเด่น จุดด้อย เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา
- 9) หมั่นแสวงหาแหล่งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จากหน่วยงาน บริษัท ห้าง ร้านค้า โดยใช้โครงการที่มีประสิทธิภาพ
- 10) สร้างและพัฒนาค่านิยมการสร้างสัมพันธภาพกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

3. บทบาทของชุมชนในการที่ส่วนร่วมจัดการศึกษา มีดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งที่บ้านและที่สถานศึกษา

- 2) การกำหนดนโยบาย เป้าหมายการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา
- 3) การประชาสัมพันธ์ สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา
- 4) การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา
- 5) การตรวจสอบการจัดการศึกษา

4. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้

- 1) สำรวจความต้องการ การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน
- 2) การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา
- 3) การวางแผนพัฒนาสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ
- 4) กิจกรรมการปฏิบัติ คือ แนวทางปฏิบัติที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ
- 5) การประเมินผล คือ การประเมินแนวทางปฏิบัติ
- 6) การสรุปผลการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานร่วมกัน

การมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชนในการจัดการศึกษา นับเป็นกระบวนการที่สำคัญ ที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก หากชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา รวมถึงการเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้และมีเวลาว่างมาเป็นครูพ่อครูแม่ให้ความรู้ด้านวิชาการ ด้านภูมิปัญญากับบุตรหลาน ย่อมเกิดผลดีทั้งต่อโรงเรียนที่ได้บุคลากรเพิ่ม ส่วนผู้ปกครองย่อมภาคภูมิใจที่ได้สอนบุตรหลานในโรงเรียน รวมถึงนักเรียนที่จะมีความเคารพและนับถือในตัวผู้ปกครองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน กอปรกับมาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนชุมชนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการพัฒนาระหว่างชุมชน

ด้านปัจจัยเบื้องต้น

ครูมีความสามารถในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริมการผลิต/จัดหาสื่อการเรียนการสอน มีอาคารเรียนเพียงพอ ห้องเรียนเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียน ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบ คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม วัสดุ-ครุภัณฑ์เพียงพอต่อการเรียนการสอน และ มีการรายงานผลการใช้งบประมาณ และมีการกำหนดผู้รับผิดชอบการตรวจสอบภายในสามารถอภิปรายผลได้ว่าการส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนการสอนนั้นมีความสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเวศ วะสี (2541: 62-63) ได้กล่าวถึงหลักการปฏิรูปการศึกษาไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ปฏิรูปการศึกษาจากการเป็นระบบปิดที่เน้นการควบคุม ไปเป็นระบบเปิดที่สังคมมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางที่เน้นการส่งเสริมให้ออกงาน
2. ปฏิรูปจากการเป็นระบบที่ปรับตัวไม่ได้ (Non-adaptive System) ไปเป็นระบบที่ปรับตัวได้โดยมีการตรวจสอบที่เป็น Feedback loop
3. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการสอน และการท่องจำที่เรียนยากแต่ผลิตคนด้วยคุณภาพ ไปสู่การเรียนรู้ที่สนุกและพัฒนาคนให้เต็มตามศักยภาพของความเป็นมนุษย์
4. ปฏิรูปการเงิน เพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล และองค์กร
5. ปฏิรูปจากการปฏิบัติโดยใช้อำนาจ ไปเป็นการสร้างความรู้หนุนการปฏิบัติทุกขั้นตอนเพื่อให้วัฏจักรแห่งการปฏิบัติด้วยปัญญาหมุนไปตลอด

ดังนั้น การจัดการศึกษาในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเป้าหมายที่สำคัญคือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดองค์ความรู้ทางความคิด สามารถแก้ปัญหาและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ด้านกระบวนการ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข บรรยายการศึกษาเรียนรู้ สรุปว่า มุมประสบการณ์หลากหลายและเอื้อต่อการเรียนรู้ นักเรียนมีพัฒนาการตามวัย มีการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย พฤติกรรมการสอนของครู เอื้อต่อการเรียนรู้ นักเรียนรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย ผู้ปกครอง ชุมชนกับ โรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ชุมชนให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน และโรงเรียนเป็นแหล่ง บริการด้านต่างๆ ให้กับชุมชน รวมทั้งโรงเรียนเป็นแบบอย่างของชุมชนและโรงเรียนร่วมกิจกรรมของชุมชน สามารถอภิปรายผลได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึง ในมาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา, 2547 : 6 – 26) และแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 “ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ประชาชน ประชาสังคม และทุก ส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษา และสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา” จึงอาจกล่าวได้ว่า สถานศึกษากับ ชุมชนมีความสำคัญในการที่จะต้องร่วมมือกันในการจัดการศึกษา ชุมชนจะต้องถือว่าสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ที่จะต้องให้การเอาใจใส่ดูแลและสนับสนุน มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดการศึกษาให้มีความหลากหลาย มีความเหมาะสม สามารถนำภูมิปัญญา ท้องถิ่น ทรัพยากร และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนและท้องถิ่น ที่เอื้อต่อการเรียนรู้มาบริหารจัดการให้สอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน และท้องถิ่นให้มากที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความต้องการและการพัฒนางานวิจัยเพิ่มเติมนอกเหนือจาก การเปรียบเทียบ

ประวัตินักวิจัย

1. นางสาวนพวรรณ จำนวน หัวหน้าแผนงานวิจัย สัดส่วนในการทำวิจัย 20%

1.1 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

1.2. หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก

83 หมู่ 11 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ถนนสระบุรี-หล่มสัก

ตำบล สะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000

หมายเลข

โทรศัพท์ 056-717147 โทรสาร 056-717147 E-mail: thesis_48@hotmail.com

1.3 ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท สาขาวิจัยและสถิติการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ปริญญาตรี สาขาคณิตศาสตร์ สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร

1.4 ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย

-โครงการวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนาการปฏิรูปการศึกษา แหล่งทุนจาก สกอ.

ปีที่พิมพ์ 2547 เผยแพร่ที่สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ และหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

- โครงการวิจัยเรื่อง ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจในการให้บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปี 2548 แหล่งทุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีที่พิมพ์ 2548 เผยแพร่ที่สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

- โครงการวิจัยเรื่อง ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจในการให้บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปี 2549 แหล่งทุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีที่พิมพ์ 2549 เผยแพร่ที่สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

- โครงการวิจัยเรื่อง พัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพชรบูรณ์ ปี 2552 แหล่งทุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีที่พิมพ์ 2552 เผยแพร่ที่สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

2. นางพรพิมล อ่อนศรี หัวหน้าโครงการวิจัย สัดส่วนในการทำวิจัย 10%

2.1 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

2.2 หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ตำบลสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัด

เพชรบูรณ์ 67000 โทรศัพท์และโทรสาร 056-717147 Email: onsri_porn03@yahoo.com

2.3 ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. นางสาวอาทิตย์ยา ขาวพราย หัวหน้าโครงการวิจัย สัดส่วนในการทำวิจัย 10%

3.1 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

3.2 หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ตำบลสะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000 โทรศัพท์ และโทรสาร 056-717147 Email: tong_tongtaya@hotmail.com

3.3 ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม จากมหาวิทยาลัยนเรศวร

3.4 ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย

- โครงการวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- การพัฒนาชุดกิจกรรมค่ายวิทยาศาสตร์ เรื่อง การศึกษาและสำรวจระบบนิเวศวิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4. นางสาวนพวรรณ จำนวน หัวหน้าโครงการวิจัย สัดส่วนในการทำวิจัย 10%

4.1 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

4.2 หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก

83 หมู่ 11 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ถนนสระบุรี-หล่มสัก ตำบล สะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000 หมายเลขโทรศัพท์ 056-717147 โทรสาร 056-717147 E-mail: thesis_48@hotmail.com

4.3 ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท สาขาวิจัยและสถิติการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ปริญญาตรี สาขาคณิตศาสตร์ สถานราชภัฏกำแพงเพชร

4.4 ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย

- โครงการวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนาการปฏิรูปการศึกษา แหล่งทุนจาก สกอ. ปีที่พิมพ์ 2547 เผยแพร่ที่สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ และหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
- โครงการวิจัยเรื่อง ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจในการให้บริการของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปี 2548 แหล่งทุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีที่พิมพ์ 2548
เผยแพร่งานที่สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

- โครงการวิจัยเรื่อง ศึกษาความต้องการและความพึงพอใจในการให้บริการของ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปี 2549 แหล่งทุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีที่พิมพ์ 2549
เผยแพร่งานที่สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

- โครงการวิจัยเรื่อง พัฒนาชุดฝึกอบรมเรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูและบุคลากร
ทางการศึกษาเพชรบูรณ์ ปี 2552 แหล่งทุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ปีที่พิมพ์ 2552 เผยแพร่
ที่สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

5. นางสาวศิวพร ไสโต หัวหน้าโครงการวิจัย สัดส่วนในการทำวิจัย 10%

5.1 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

5.2 หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ตำบลสะเตียง อำเภอเมือง จังหวัด
เพชรบูรณ์ 67000 โทรศัพท์ และโทรสาร 056-717-147 Email: pop_saito@hotmail.com

5.3 ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท สาขาภาษาอังกฤษ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

6. นางสาวเจษฎาภรณ์ สายถิ่น หัวหน้าโครงการวิจัย สัดส่วนในการทำวิจัย 10%

6.1 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

6.2 หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ตำบลสะเตียง อำเภอเมือง จังหวัด
เพชรบูรณ์ 67000 โทรศัพท์ และโทรสาร 056-717147 Email janny479@hotmail.co.th

6.3 ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท สาขา การส่งเสริมสุขภาพ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

6.4 ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย

- ชื่อโครงการวิจัย “ผลการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม
ร่วมที่มีต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการติดเกมคอมพิวเตอร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียน
สันติศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” พ.ศ. 2553 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ชื่อโครงการวิจัย “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงบูรณาการ เรื่อง ความปลอดภัยในสวน
สัตว์เชียงใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนห่อพระ จังหวัดเชียงใหม่” พ.ศ. 2550 คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ชื่อโครงการวิจัย “สุราพินบ้านกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่จังหวัดลำพูน และลำปาง ” พ.ศ. 2549 (ตำแหน่งผู้ช่วยนักวิจัย)

- ชื่อโครงการวิจัย “พฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นไทย” พ.ศ. 2550 (ตำแหน่งผู้ช่วยนักวิจัย) ทุนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

- ชื่อโครงการวิจัย “โครงการปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่” พ.ศ. 2550 (ตำแหน่งผู้ช่วยนักวิจัย) ทุนนักวิจัยรุ่นใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ชื่อโครงการวิจัย “การวิจัยและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์เพื่อสร้างและถ่ายทอดองค์ความรู้จากการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยหลักการทางวิทยาศาสตร์” พ.ศ.2554 (ตำแหน่งผู้ช่วยนักวิจัย) ทุนวิจัยของสกอ

- ชื่อโครงการวิจัย “ผลการใช้ชุดกิจกรรมการสอนความรู้ ความตระหนักและทักษะชีวิต เพื่อการป้องกันโรคเอดส์สำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์” พ.ศ. 2555 ทุนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

7. นางสาวจิตาภา คำตื้อ หัวหน้าโครงการวิจัย สัดส่วนในการทำวิจัย 10%

7.1 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

7.2 หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ตำบลสะเตียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ รหัสไปรษณีย์ 67000 โทรศัพท์ และโทรสาร 056-717100 ต่อ 1320 E-mail: chida123@hotmail.co.th

7.3 ประวัติการศึกษา

ปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนสังคมจากมหาวิทยาลัยนเรศวร

กำลังศึกษาต่อปริญญาเอก สาขาวิชาพัฒนสังคม มหาวิทยาลัยนเรศวร

7.4 ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย

- การพัฒนาศักยภาพผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

- บทบาทของบุคคลภายนอกกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

- การพัฒนาชุมชนต้นแบบ: กรณีศึกษากองทุนทำกกร้าง หมู่ 19 ตำบลท่าพล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

8. นายกานต์ อัมพานนท์ หัวหน้าโครงการวิจัย สัดส่วนในการทำวิจัย 10%

8.1 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

8.2 หน่วยงานและสถานที่ติดต่อได้สะดวก

83 หมู่ 11 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ถนนสระบุรี-หล่มสัก ตำบล
สะเดียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000 หมายเลขโทรศัพท์ 056-717147 โทรสาร 056-
717147 E-mail: arjan_kant@hotmail.com

8.3 ประวัติการศึกษา

ปริญญาเอก สาขา การจัดการศึกษา

ปริญญาโท สาขา เครื่องกล

8.4 ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย

- การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน กรณีศึกษาการใช้สื่อแบบ VCD
แหล่งทุนมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และสถานภาพในการทำวิจัยว่าได้ทำการวิจัยลุล่วงแล้ว
ประมาณร้อยละ 60

- การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ สาขาบริหารการศึกษา ปีที่พิมพ์ 2552 การ
เผยแพร่ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และห้องสมุดคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และแหล่งทุนบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

9. นางสาวอรรพรรณ ณรงค์สรศักดิ์ หัวหน้าโครงการวิจัย สัดส่วนในการทำวิจัย 10%

9.1 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์

9.2 หน่วยงานที่สังกัด และสถานที่ติดต่อได้สะดวก

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์ 67000
โทรศัพท์และโทรสาร 056-717147

9.3 ประวัติการศึกษา

ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

9.4 ประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิจัย

- ประเมินโครงการอบรมครูประถมศึกษา ป.1-ป.6 (ประเมินปีละ 1 เรื่อง รวม 6 เรื่อง)

- การวิจัยและพัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษาเพชรบูรณ์เขต 2

ภาคผนวก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2540. **ประวัติการปฏิรูปการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: กรมศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กมล รอดคล้าย. 2537. **การวิเคราะห์ระบบการจัดการประถมศึกษาของหน่วยงานรัฐบาล และเอกชนในกรุงเทพ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กมล สดประเสริฐ. 2540. **รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศต่างๆ และวิเคราะห์เปรียบเทียบกับการปฏิรูปการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: ที.พี. พรินท์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2542. **ข้อเสนอยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการศึกษา ในการสัมมนา เรื่องวิกฤตและโอกาสในการปฏิรูปการศึกษาและสังคมไทย โรงแรมสยามซิตี้ 21** จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กันยายน.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2548. **ปฏิรูปครบวงจร: สู่ยุคเครื่องของเมืองไทย**. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- ชลลดา จิตติวัฒนพงศ์. 2537. **รายงานการวิจัย เรื่อง การกระจายอำนาจทางการศึกษา: ประสพการณ์ของประเทศญี่ปุ่นกับแนวทางสำหรับประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- เดชา บุญชูไชย. 2552. **การดำเนินงานจัดการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทวี เปียประเสริฐ. 2547. **การดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ธีระ รุญเจริญ. 2545. **สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ สถานศึกษาในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- นิตยา สำเร็จผล. 2546. **การประเมินหลักสูตร: บทบาทใหม่ของสถานศึกษา**. วัฒผลการศึกษา. 23(67): 34 – 41.
- นิตา ชูโต. 2527. **การประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ: ธรรมสารการพิมพ์.
- ปรัชญา เวสารัชช์. 2545. **หลักการจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ประเวศ วะสี. 2539. ปฏิรูปการศึกษาไทย: ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์และมาตรการ. วารสาร
ข้าราชการครู, 16 (6), 2-10.
- _____. 2541. ปฏิรูปการศึกษา ยกเครื่องทางปัญญา ทางรอดจากความหายนะ. กรุงเทพฯ:
มูลนิธิสิดดศรี-ศฤษดีวงศ์.
- _____. 2542. ปฏิรูปการศึกษา ยกเครื่องทางปัญญาทางรอดหรือความหายนะ. กรุงเทพฯ:
มูลนิธิสิดดศรี- ศฤษดีวงศ์.
- พินสุตา สิริธรรังศรี และสมศักดิ์ ตลประสิทธิ์. 2540. รายงานการวิจัย เรื่อง องค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่นกับการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). 2541. แง่คิดข้อสังเกตเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พิสนุ ฟองศรี. 2550. เทคนิคประเมินโครงการ (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พรอพเพอร์ตี้ พรินท์.
- รุ่ง แก้วแดง. 2540. รัฐธรรมนูญกับการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ.
- วัลลภา โล่ห์สุวรรณ. 2537. การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการรับบริการ
ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
เทศบาลและเมืองพัทยา เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย ต้นศิริ. 2538. แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์. วารสารข้าราชการครู,
14 (8), 41-46.
- _____. 2542. โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต: แนวทางสู่การปฏิรูปในพระราชบัญญัติ
การศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยากร เชียงกุล. 2541. รายงานสภาวะการศึกษาไทยปี 2540. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง
แอนด์พับลิชชิ่ง.
- ศักดิ์ชัย นิธิวุฒิว. 2540. รายงานการปฏิรูปการศึกษาของประเทศเกาหลี. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. 2542. การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิริชัย กาญจนวาสี. 2536. **ทฤษฎีการประเมิน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

ศรีวิไล บุญยติธนะ. 2531. **พัฒนาการของระบบบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร**.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สงัด อุทรานันท์. 2532. **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.

สันต์ ธรรมบำรุง. 2527. **หลักสูตร และการบริหารหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

สีปพนนท์ เกตุทัต. 2539. **การปฏิรูปการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ**. กรุงเทพฯ: cursaladprao.

สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง. 2524. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**.

กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542**.

กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. 2541. **แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา**

และวัฒนธรรมระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: cursaladprao.

_____. 2542. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: cursaladprao.

_____. 2546. **แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)**

ของกระทรวงศึกษาธิการ. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2550, จาก

<http://www.google.com>

_____. 2542. **การวิเคราะห์ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติใน รูปแบบของนโยบายและแผน**.

กรุงเทพฯ: การศาสนา.

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2544. **รายงานเพื่อการปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน

ปฏิรูปการศึกษา.

_____. 2545. **ปฏิรูปการศึกษาไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**.

(พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: บุญศิริการพิมพ์.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2549. **รายงานการประชุมรับฟังความคิดเห็น เรื่อง การมี**

ส่วนร่วมจัดการศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ่อแม่ผู้ปกครอง และ

การศึกษาทางเลือก. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

_____. 2552. **สรุปผลการดำเนินงาน 9 ปี ของการปฏิรูปการศึกษา (พ.ศ. 2542-2551)**.

กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.

- _____. 2552. รายงานความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานปี 2551-2552. กรุงเทพฯ: เพลิน สตูดิโอ.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____. 2552. รายงานความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้ ระดับปฐมวัยปี 2551-2552. กรุงเทพฯ: เพลิน สตูดิโอ.

- _____. 2553. รายงานการติดตามการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2551. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2551. รายงานการประจำปี 2551. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2547. คู่มือหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น. 2544. แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 - 2559). กรุงเทพฯ: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.

- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. 2529. การสร้างชุดฝึกอบรมทางเพื่อส่งเสริมสมรรถภาพเกี่ยวกับการประเมินโครงการของบุคลากรศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคและศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด. ปรินญานิพนธ์ กศ.ด. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สมาน อัสวภูมิ. 2537. การพัฒนารูปแบบการบริหารการประณมศึกษาระดับจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ปรินญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สรรค์ วรอินทร์ และทิพัลย์ คำคง. 2545. การกระจายอำนาจทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ปฎิรูปการศึกษา (สปศ.).

- อุทัย ดุลยเกษม. 2539. การปฏิรูปการศึกษา: ความหมาย ขอบเขต และความเป็นไปได้. วารสาร ข้าราชการครู, 16 (15), 25-35.

- Hammond, R. 1969, January. "Context Evaluation of Education in Local School Districts," in **Education Technology**. P.1-17.

- Metfessel, N.S.and Michael, W.B. 1967. "A Paradigm Involving Multiple Criteria Measures for the Evaluation of Effectiveness of School Programs," **Educational and Psychological Measurement**. 27: 931-943.

- Provus, M. 1971. **Discrepancy Evaluation for Educational Program Improvement**

and Assessment. Berkeley, California: Mccutchan.

Stufflebeam, Daniel L. 1973. “Education Evaluation and Decision – Making,” in
Education Evaluation: Theory and Practice. 128–142. Belmont California:
 Wadsworth Company.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Stufflebeam, Daniel L. 1969, July. “Toward a Science of Educational Education,”
Educational Technology. 12(5): 21-29.

Taba, Hilda. 1962. **Curriculum Development: Theory and Practice.** New York:
 Harcourt Brace & World.

Tyler, Ralph W. 1949. **Basic principles of curriculum and Instruction.** Chicago:
 University of Chicago Press.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาในสังกัด
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น
ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบ
แบบสอบถาม

ในการตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อ
ตามสภาพความเป็นจริงที่สุด เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ถูกต้องที่สุด เชื่อถือได้และเป็นประโยชน์ ข้อมูลที่
ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะไม่กระทบต่อตำแหน่ง หน้าที่ และหน่วยงานของท่านแต่ประการใด ผู้วิจัย
จะเก็บข้อมูลที่ท่านตอบไว้เป็นความลับ และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามความเป็นจริง

1. สังกัดสถานศึกษา

- ☐ 1) สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ☐ 2) สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. สถานะ

- ☐ 1) คณะกรรมการสถานศึกษา
- ☐ 2) ผู้บริหารสถานศึกษา
- ☐ 3) ครูผู้สอน

ตอนที่ 2 การประเมินความพร้อมการจัดการศึกษาของโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียนท่าน
ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยกำหนดเกณฑ์คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพร้อมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพร้อมมาก
- 3 หมายถึง มีความพร้อมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพร้อมน้อย
- 1 หมายถึง มีความพร้อมน้อยที่สุด

ข้อที่	การจัดการศึกษาของโรงเรียน	ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
ด้านบริบท						
1. ที่ตั้งของโรงเรียน						
1.1	การใช้เวลาในการเดินทางมาเรียนของนักเรียน					
1.2	การปลอดจากแหล่งอบายมุขบริเวณรอบโรงเรียน					
1.3	การปลอดจากมลภาวะภายในและรอบบริเวณโรงเรียน					
1.4	เศรษฐกิจของชุมชน					
1.5	ความสัมพันธ์และบรรยากาศที่ดีในครอบครัว					
1.6	โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้/สถานประกอบการ					
2. สภาพความร่วมมือ						
2.1	ชุมชนให้ความช่วยเหลือด้านงบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์เพื่อการศึกษา					
2.2	การจัดตั้งชมรม/ สมาคมผู้ปกครองในโรงเรียน					
2.3	ชุมชนให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ					
2.4	ชุมชนถ่ายทอดขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม					
2.5	ชุมชนร่วมประเมินผลการดำเนินงาน และให้ความเห็นเพื่อการปรับปรุงพัฒนา					
3. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน						

ข้อที่	การจัดการศึกษาของโรงเรียน	ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
3.1	การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของภูมิปัญญาท้องถิ่น					
3.2	การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของสถานประกอบการ					
3.3	การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนของสถานที่สำคัญ					
4. ครู						
4.1	ครูมีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายของการศึกษาและหลักสูตร					
4.2	ครูสามารถวิเคราะห์หลักสูตร					
4.3	ครูสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้					
4.4	ครูสามารถจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ					
4.5	ครูเข้าใจเด็กและเอาใจใส่เด็ก					
4.6	ครูสามารถจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา					
4.7	ครูสามารถจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม					
4.8	ครูสามารถจัดกิจกรรมโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4.9	ครูสามารถจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ					
4.10	ครูสามารถจัดกิจกรรมโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
4.11	ครูสามารถผลิตสื่อการเรียนรู้					
4.12	ครูสามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
4.13	ครูสามารถพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้					
4.14	ครูสามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					
4.15	ครูผู้สอนสำเร็จการศึกษาในสาขาที่ตรงตามกลุ่มสาระวิชาที่สอน ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป					
4.16	ครูมีคุณธรรมจริยธรรม					
4.17	ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างได้					

ข้อที่	การจัดการศึกษาของโรงเรียน	ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
4.18	ครูได้รับการพัฒนาสอดคล้องกับภาระหน้าที่					
4.19	ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน					
4.20	มีจำนวนครูเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน					
4.21	ครูสามารถจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในแต่ละสาระวิชา					
5. ผู้บริหาร						
5.1	ผู้บริหารกำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาอย่างชัดเจน					
5.2	ผู้บริหารมีวิธีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
5.3	ผู้บริหารมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดและประเมินผล					
5.4	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอน /การผลิต/ การจัดหาสื่อ อย่างต่อเนื่อง					
5.5	ผู้บริหารวางระบบในการประกันคุณภาพการศึกษา					
5.6	ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร					
6. อาคารสถานที่						
6.1	พื้นที่โรงเรียนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน					
6.2	มีน้ำดื่ม น้ำใช้ที่เพียงพอ					
6.3	อาคารเรียน/อาคารประกอบ เพียงพอ และเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้					
6.4	ห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการ เพียงพอ และเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้					
6.5	บริเวณโรงเรียนร่มรื่นและสะอาด					
6.6	บริเวณออกกำลังกายเหมาะสมกับนักเรียน					
6.7	บริเวณพักผ่อนเหมาะสมกับนักเรียน					
6.8	ห้องน้ำห้องส้วมถูกสุขลักษณะ					
6.9	ห้องสมุดเอื้อต่อการค้นคว้า					
6.10	สถานที่รับประทานอาหารถูกสุขลักษณะ					

ข้อที่	การจัดการศึกษาของโรงเรียน	ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
7. หลักสูตร						
7.1	หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง					
7.2	หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียน					
7.3	หลักสูตรสอดคล้องกับท้องถิ่น					
7.4	ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร					
7.5	ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบ					
7.6	การประเมินผลการใช้หลักสูตรมีความเหมาะสม					
7.7	การปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง					
8. สื่อ – อุปกรณ์						
8.1	สื่อ – อุปกรณ์ทางธรรมชาติที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
8.2	สื่อ – อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
8.3	สื่อ – อุปกรณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
8.4	คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ					
8.5	สื่อ – อุปกรณ์เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน					
8.6	วัสดุ ครุภัณฑ์เพียงพอต่อการเรียนการสอน					

9. งบประมาณ						
9.1	จำนวนงบประมาณเพียงพอ					
9.2	วางแผนการใช้งบประมาณโดยการทำแผนกลยุทธ์ / แผนปฏิบัติราชการ					
9.3	จัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม					
9.4	ใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม					
9.5	ระบบการจัดซื้อจัดจ้างที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้					
9.6	มีการรายงานผลการใช้งบประมาณ					
9.7	กำหนดผู้รับผิดชอบการตรวจสอบภายใน					
ด้านกระบวนการ						
10. กระบวนการจัดการเรียนรู้(เฉพาะครูผู้สอน)						

ข้อที่	การจัดการศึกษาของโรงเรียน	ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
10.1	จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
10.2	จัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
10.3	จัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย					
10.4	ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน					
10.5	การประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง					
11. บรรยากาศการเรียนรู้						
11.1	อาคารเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้					
11.2	ห้องเรียน / ห้องปฏิบัติการ เอื้อต่อการเรียนรู้					
11.3	มุมประสบการณ์หลากหลายและเอื้อต่อการเรียนรู้					
11.4	แสงสว่างภายในห้องเรียนมีความเหมาะสม					
11.5	การจัดตกแต่งห้องเรียน ป้ายนิเทศเอื้อต่อการเรียนรู้					
11.6	พฤติกรรมการสอนของครูเอื้อต่อการเรียนรู้					
11.7	การบริหารจัดการในชั้นเรียนของครู					
12. การบริหารจัดการ						
12.1	มีการกระจายอำนาจการบริหาร					
12.2	มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา					
12.3	ใช้หลักการมีส่วนร่วม					
12.4	ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร					

13. การประกันคุณภาพ						
13.1	จัดระบบโครงสร้างบริหารภายในโรงเรียน					
13.2	การกำหนดหน้าที่รับผิดชอบและกำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผล ไปเป็นอย่างเหมาะสม					
13.3	จัดระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงาน					
13.4	การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					

ข้อที่	การจัดการศึกษาของโรงเรียน	ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
13.5	การวางแผนตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม					
13.6	มีการประเมินคุณภาพการศึกษา					
13.7	มีการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี					
13.8	ปรับปรุง พัฒนาระบบการประกันคุณภาพใน สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง					
ด้านผลผลิต						
14. คุณลักษณะของผู้เรียน						
14.1	นักเรียนมีสมรรถนะ 5 ด้าน(ความสามารถในการ สื่อสาร,ความสามารถในการคิด,ความสามารถในการ แก้ปัญหา,ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต, ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี) ครบตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551					
14.2	นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ(รัก ชาติ ศาสน์ กษัตริย์,ซื่อสัตย์สุจริต,มีวินัย,ใฝ่เรียนรู้ ,อยู่ อย่างพอเพียง,มุ่งมั่นในการทำงาน,รักความเป็นไทย,มี จิตสาธารณะ) ครบตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551					
14.3	นักเรียนมีสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครบตามหลักสูตรสถานศึกษา					
15. โรงเรียนเป็นแบบอย่างของชุมชน						
15.1	โรงเรียนมีกิจกรรมที่เป็นแบบอย่างให้ชุมชนนำไป ปฏิบัติตาม					
15.2	โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน					
15.3	โรงเรียนเป็นแหล่งความรู้ให้กับชุมชน					
15.4	โรงเรียนเป็นแหล่งบริการด้านต่างๆ ให้กับชุมชน					

ตอนที่ 3

แบบสอบถามปลายเปิดความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ท่านตอบคำถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนท่านที่คิดว่าจะมีความพร้อม

1. ด้านบริบท

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านกระบวนการ

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านผลผลิต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
ผู้วิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การเปรียบเทียบความพร้อมในการจัดการศึกษา
ระหว่างสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
และสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : **การศึกษาปฐมวัย**

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับนักเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในด้านบริบท ด้านปัจจัย
เบื้องต้น ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบ
แบบสอบถาม

ในการตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถาม
ทุกข้อตามสภาพความเป็นจริงที่สุด เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ถูกต้องที่สุด เชื่อถือได้และเป็น
ประโยชน์ ข้อมูลที่ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จะไม่กระทบต่อตำแหน่ง หน้าที่ และหน่วยงานของ
ท่านแต่ประการใด ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลที่ท่านตอบไว้เป็นความลับ และนำเสนอผลการวิจัยใน
ภาพรวมเท่านั้น

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบพระคุณมา
ณ โอกาสนี้

ดร. อรพรรณ ณรงค์ศรีศักดิ์

นายเทิน สีนวน

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1

สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความตามความเป็นจริง

1. สังกัด

☐ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

☐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ระดับชั้น

☐ ป.1 – ป.3

☐ ป.4 – ป.6

☐ ม.1 – ม.3

☐ ม.4 – ม.6

ตอนที่ 2

การประเมินความพร้อมการจัดการศึกษาของโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพร้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียนท่าน ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว โดยกำหนดเกณฑ์คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพร้อมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพร้อมมาก
- 3 หมายถึง มีความพร้อมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพร้อมน้อย
- 1 หมายถึง มีความพร้อมน้อยที่สุด

ข้อที่	การจัดการศึกษาของโรงเรียน	ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
ด้านบริบท						
1. ที่ตั้งของโรงเรียน						
1.1	โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้					
1.2	โรงเรียนตั้งอยู่ใกล้สถานประกอบการสำหรับฝึกปฏิบัติในรายวิชา					
1.3	การเดินทางมาเรียนของนักเรียนสะดวก					
1.4	ปลอดภัยจากแหล่งอบายมุขบริเวณรอบโรงเรียน					
1.5	ปลอดภัยจากมลภาวะภายในและรอบบริเวณโรงเรียน					
2. สภาพความร่วมมือ						
2.1	ชุมชนให้ความช่วยเหลือด้านงบประมาณ					
2.2	ชุมชนให้ความช่วยเหลือด้านวัสดุ อุปกรณ์เพื่อการศึกษา					
2.3	ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือ ในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน					
2.4	มีการจัดตั้งกลุ่ม/ ชมรม/ สมาคมผู้ปกครองในโรงเรียน					
2.5	ชุมชนให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อโรงเรียนในเรื่องต่างๆ					
2.6	ชุมชนถ่ายทอดขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม					

ข้อที่	การจัดการศึกษาของโรงเรียน	ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
2.7	ชุมชนร่วมคิดและช่วยแก้ปัญหา					
3. แหล่งเรียนรู้ในชุมชน						
3.1	แหล่งเรียนรู้ในชุมชน					
3.2	ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน					
3.3	ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน					
3.4	ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน					
3.5	แหล่งประกอบการในชุมชน					
3.6	ใช้แหล่งประกอบการช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน					
3.7	สถานที่สำคัญในชุมชน					
3.8	ใช้สถานที่สำคัญในชุมชนช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน					
ด้านปัจจัยเบื้องต้น						
4. ครู						
4.1	ครูมีความสามารถในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ					
4.2	ครูเข้าใจและเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายบุคคล					
4.3	ครูส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียน					
4.4	ครูส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารของนักเรียน					
4.5	ครูส่งเสริมความสามารถในการคิดของนักเรียน					
4.6	ครูส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาของผู้เรียน					
4.7	ครูส่งเสริมความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตของนักเรียน					
4.8	ครูส่งเสริมความสามารถในการใช้เทคโนโลยีของนักเรียน					
4.9	ครูจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4.10	ครูมีจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ					
4.11	ครูจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
4.12	ครูใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา.....					
4.13	ครูใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย					

ข้อที่	การจัดการศึกษาของโรงเรียน	ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
4.14	ครูมีคุณธรรมจริยธรรม					
4.15	ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน					
4.16	มีจำนวนครูเพียงพอในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา...					
5. ผู้บริหาร						
5.1	ผู้บริหารมีวิธีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
5.2	ผู้บริหารมีความสามารถในการแก้ปัญหาสำคัญให้ลุกล่วงไปด้วยดี					
5.3	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง					
5.4	ผู้บริหารส่งเสริมการผลิต/จัดหาสื่อการเรียนการสอน					
5.5	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำในการพัฒนาโรงเรียนและชุมชน					
5.6	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา					
5.7	ผู้บริหารอุทิศเวลาให้กับการทำงาน					
5.8	ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี					
5.9	ผู้บริหารมีความยุติธรรมในการบริหาร					
5.10	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่าย					
5.11	ผู้บริหารตัดสินใจอย่างมีเหตุผล					
6. อาคารสถานที่						
6.1	พื้นที่โรงเรียนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน					
6.2	น้ำดื่มนำใช้เพียงพอ					
6.3	อาคารเรียนเพียงพอ					
6.4	ห้องเรียนเพียงพอ					
6.5	อาคารประกอบ (โรงอาหาร โรงฝึกงาน หอประชุม) เพียงพอ					
6.6	สถานที่ออกกำลังกายเพียงพอ					
6.7	สถานที่พักผ่อนเพียงพอ					
6.8	ห้องน้ำห้องส้วมเพียงพอ					
6.9	อาคารเรียนอยู่ในสภาพใช้งานได้					
6.10	ห้องเรียนเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน					
6.11	อาคารประกอบอยู่ในสภาพใช้งานได้					

ข้อที่	การจัดการศึกษาของโรงเรียน	ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
6.12	บริเวณโรงเรียนร่มรื่น และสะอาด					
6.13	สถานที่ออกกำลังกายเหมาะสมสำหรับนักเรียน					
6.14	บริเวณพักผ่อนเหมาะสมสำหรับนักเรียน					
6.15	ห้องน้ำห้องส้วมเหมาะสมสำหรับนักเรียน					
6.16	มีห้องสมุดเหมาะสมสำหรับนักเรียน					
6.17	มีสถานที่รับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ					
7. หลักสูตร						
7.3	หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียน					
7.4	หลักสูตรสอดคล้องกับท้องถิ่น					
8. สื่อ-อุปกรณ์						
8.1	สื่อ-อุปกรณ์ทางธรรมชาติที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รายวิชา.....					
8.2	สื่อ-อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รายวิชา.....					
8.3	สื่อ-อุปกรณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รายวิชา.....					
8.4	คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ					
8.5	วัสดุ-ครุภัณฑ์เพียงพอต่อการเรียนการสอน รายวิชา.....					
9. งบประมาณ						
9.1	งบประมาณเพียงพอ					
9.2	ใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม					
ด้านกระบวนการ						
10. กระบวนการจัดการเรียนรู้						
10.1	จัดกิจกรรมโดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ					
10.2	จัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
10.3	จัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย					
10.4	จัดกิจกรรมพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย					
10.5	จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข					
10.6	ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถาน					

ข้อที่	การจัดการศึกษาของโรงเรียน	ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
	ศึกษาในการพัฒนาเด็ก					
10.7	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี					
10.8	จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กให้แข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน					
10.9	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีสุขภาพจิตดี และมีความสุข					
10.10	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม					
10.11	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย					
10.12	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย					
10.13	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย					
10.14	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข					
10.15	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย					
10.16	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย					
10.17	จัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์					
10.18	จัดกิจกรรมให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้					
10.19	มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง					
11. บรรยากาศการเรียนรู้						
11.1	แสงสว่างภายในห้องเรียนเพียงพอ					
11.2	การจัดตกแต่งห้องเรียน บ้ายนิเทศเอื้อต่อการเรียนการสอน					
11.7	พฤติกรรมการสอนของครูเอื้อต่อการเรียนการสอน					

ข้อที่	การจัดการศึกษาของโรงเรียน	ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
11.8	เทคนิคการจัดการชั้นเรียนของครู					
11.9	การมีปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนระหว่างครูกับนักเรียน					
ด้านผลผลิต						
12. คุณลักษณะของผู้เรียน						
12.1	นักเรียนมีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี					
12.2	นักเรียนมีกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน					
12.3	นักเรียนมีสุขภาพจิตดี และมีความสุข					
12.4	นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม					
12.5	นักเรียนชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย					
12.6	นักเรียนช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย					
12.7	นักเรียนรักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและความเป็นไทย					
12.8	นักเรียนอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข					
12.9	นักเรียนใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย					
12.10	นักเรียนมีความสามารถในการคิดและแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย					
12.11	นักเรียนมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์					
12.12	นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้					
12.13	นักเรียนมีพัฒนาการตามวัย					
12.14	ผู้ปกครองพึงพอใจและยอมรับคุณภาพผู้เรียน					
12.15	ชุมชนพึงพอใจและยอมรับคุณภาพผู้เรียน					
13. โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน						
13.1	ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน					
13.2	ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมต่างๆ					

ข้อที่	การจัดการศึกษาของโรงเรียน	ระดับความพร้อม				
		5	4	3	2	1
	ของโรงเรียน					
13.3	ผู้ปกครองและชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน					
13.4	ผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมเป็นกรรมการด้านต่างๆ ด้วยความเต็มใจ					
13.5	ชุมชนกับโรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน					
14. โรงเรียนเป็นแบบอย่างของชุมชน						
14.1	โรงเรียนมีกิจกรรมที่เป็นแบบอย่างให้ชุมชนนำไปปฏิบัติตาม					
14.2	โรงเรียนร่วมกิจกรรมของชุมชน					
14.3	โรงเรียนเป็นแหล่งความรู้ให้กับชุมชน					
14.4	โรงเรียนเป็นแหล่งบริการด้านต่างๆ ให้กับชุมชน					

ตอนที่ 3

แบบสอบถามปลายเปิดความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบ

แบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ท่านตอบคำถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนท่านที่คิดว่ามีความพร้อม

1. ด้านบริบท

1.1 สถานที่ตั้ง

ที่ตั้ง.....
.....
.....
.....

1.2 สภาพความร่วมมือ

.....
.....
.....
.....
.....

1.3 แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

.....
.....
.....
.....
.....

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น

2.1

ครู.....
.....
.....
.....

.....
.....
2.2 ผู้บริหาร
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
2.3 อาคารสถานที่
.....
.....
.....
.....
.....

.....
2.4 หลักสูตร
.....
.....
.....
.....
.....

.....
2.5 สื่อ อุปกรณ์
.....
.....
.....
.....
.....

.....
2.6 แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน
.....
.....
.....

.....
.....

2.7

งบประมาณ.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. ด้านกระบวนการ

3.1 กระบวนการจัดการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....
.....

3.2 บรรยากาศการ

เรียนรู้.....
.....
.....
.....
.....

3.3 การบริหารจัดการ

.....
.....
.....
.....
.....

3.4 การประกันคุณภาพการศึกษา

.....

.....
.....
.....
.....

4. ด้านผลผลิต

4.1 คุณลักษณะของผู้เรียน

.....
.....
.....
.....
.....

4.2 โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของ

ชุมชน.....
.....
.....
.....
.....

4.3 โรงเรียนเป็นแบบอย่างของ

ชุมชน.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
ผู้วิจัย